

Slniečko 5

ROČNÍK XVIII. (XL)

JANUÁR 1986

3 Kčs

Psota majster a Hlad kuchár ŠTEFAN MORAVČÍK Žil raz kráľ, čo sa volal Anihnúť. Len si svoje brucho pásol, o jedlo sa triasol. Šesť kuchárov sa okolo pece zvrátilo a maškrtky od výmyslu sveta mu vymýšľalo.

ILUSTROVALA JARMILA DICOVÁ

„Prázdному bruchu sa nechce robiť,“ vraví majster Psota.

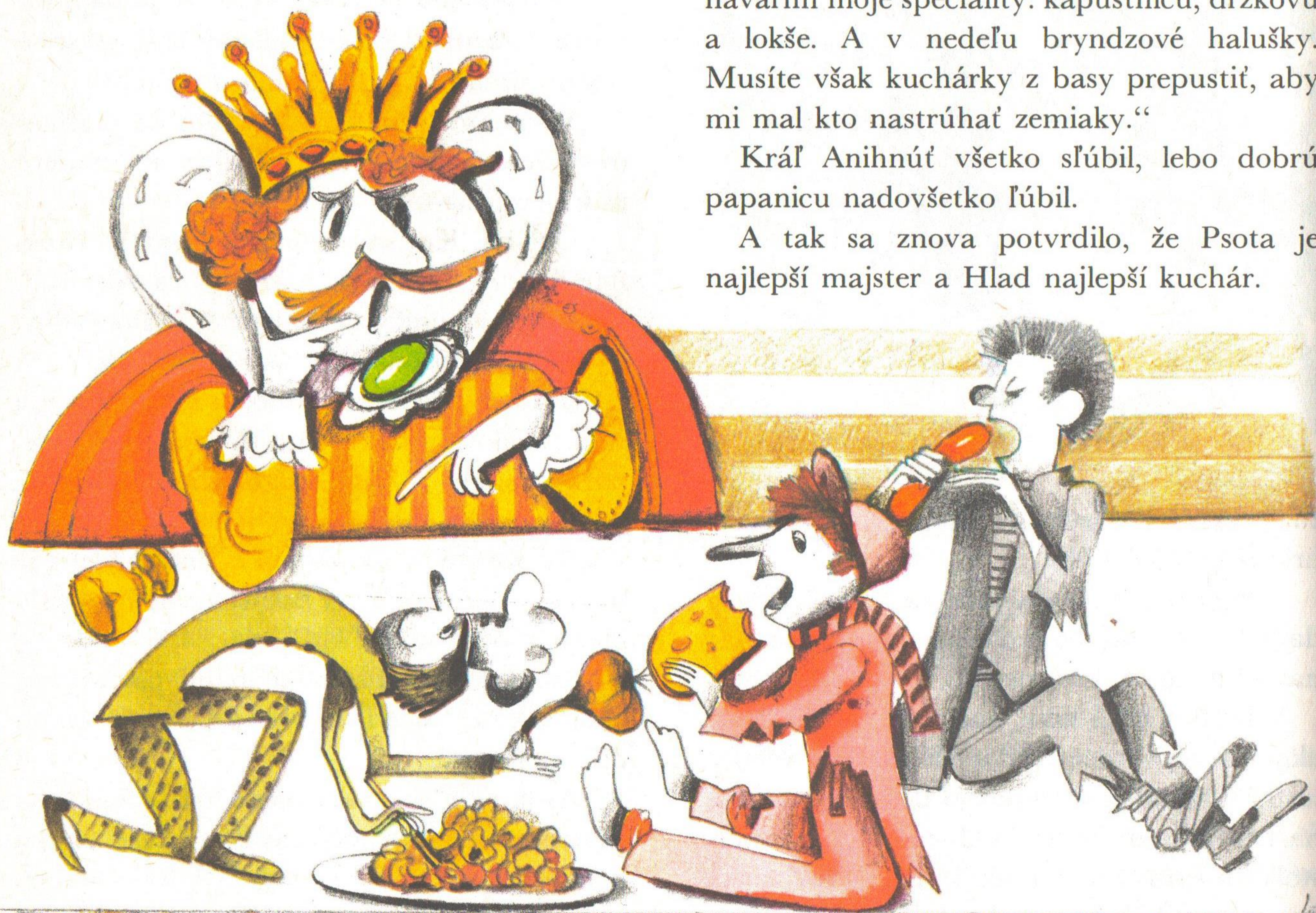
„Čo teraz?“ láme si hlavu kráľ. „Kuchárky v base a radca zase varí pomyje.“

„Za dverami čaká náš kamarát, majster Hlad. Je to najlepší kuchár,“ vraví Bieda.

Kráľ zahvízdal, aby vpustil kuchára s tým hrozným menom.

„Hneď to bude, hladoši!“ zvolal Hlad. Bol to mužiček ako špendlíček, ale vrtký ani šidlo. Odšmykol kus klobásy, slaniny a chleba, viac nebolo treba.

„Najedzme sa, aby brucho nemyslelo, že čert vzal zuby,“ vraví kuchár Hlad. Lenže páni nevedeli, ako na to.

„Chudobný sa i bez lyžičky naje,“ zasmial sa majster Psota. Schmatol krajec so slaninou a jedol, div si prsty neodhryzol.

Keď si kráľ nechcel prázdne laby lízať, musel sa tiež chytiť roboty. Odvalil si kus chleba, do druhej vzal kus klobásy, že by sa ňou dalo kráľovstvo opásať, a zajedol to cibuľou.

„Buntarita-špecialita! Ako to, že moje kuchárky mi toto nevarievali?“ krútil kráľ hlavou. „Len samé filé, hašé, sladké saké, melé, želé, suflé, pyré, karé...“

„Môžem vám prezradiť svoje tajomstvo?“ vraví Hlad. „Neboli ste hladný, Vaše Veličenstvo a príslušenstvo. A Hlad, ako ste sa presvedčili, je najlepší kuchár. Zajtra vám navarím moje špeciality: kapustnicu, držkovú a lokše. A v nedeľu bryndzové halušky. Musíte však kuchárky z basy prepustiť, aby mi mal kto nastrúhať zemiaky.“

Kráľ Anihnúť všetko slúbil, lebo dobrú papanicu nadovšetko ľúbil.

A tak sa znova potvrdilo, že Psota je najlepší majster a Hlad najlepší kuchár.

Uspávanka s Krutohlavom

JAN SKÁCEL

Niekedy v lete spieva splav,
spieva len tak a bez pomoci,
len voda vtedy prepadáva
cez mokré dosky,
to sú noci,
keď prebúdza sa Krutohlav.

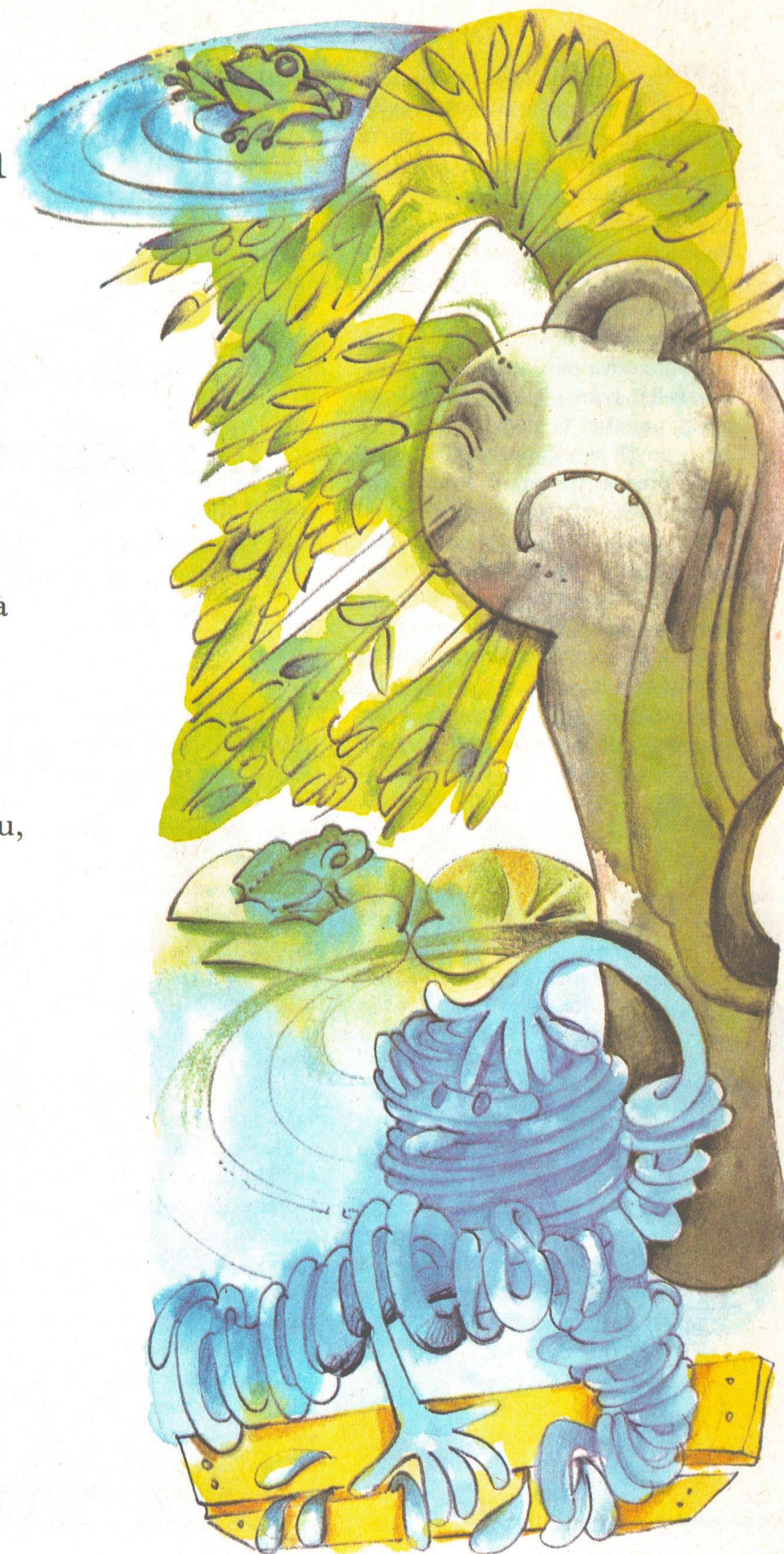
Tá pieseň sa mu do sna vkráda
a po hrádzi sa prechádza
a krúti hlavou,
stále hľadá
a stále niečo nachádza,

nad čím by márne krútil hlavou,
a krúti hlavou sem a tam,
hore a dolu,
vľavo, vpravo,
a potom vôkol, že až sám

nakoniec nevie, kde mu stojí,
vlezie pod vrbu mrzutý,
pod vrbou ďalej
hlavou krúti,
až si ju celú vykrúti.

A my sa ráno prebudíme
a krásne bude spievať splav,
voda cez dosky prepadávať
a nebude už Krutohlav.

Prebásnil DANIEL HEVIER

Rozprávienka, vtáča milé, rozradostni naše chvíle. Rozpovedz nám, čo ťa kruší, nech je krásne v našej duši.

Mal jeden kráľ takú peknú dcéru, že stačilo sa na ňu pozrieť jedným okom a žiaľ i starosť akoby človek ani nepoznal. A kto sa na tú krásu pozrel oboma očami, ten sa priam na svet znova narodil. A že princezná nielen tvár, ale i srdce mala zo zlata, nenašiel sa nik, kto by jej čo len v myslí slovíčkom ublížil.

A predsa raz starý kráľ horko zaplakal. No ešte skôr než sa šiel od žiaľu pominúť, z obloka svojej izby zbadal, ako sa na zámockú záhradu, v ktorej princezná polievala ruže, hrnul akýsi veľký čierny mrak. Ne- stačil kráľ ani ústa otvoriť, aby si na dcéru zavolať, keď sa odrazu len stmilo, akoby polnoc nastala, a keď sa potom opäť rozvidnelo, po prin-

ceznej nebolo ani chýru ani slychu. No vtedy už neplakal iba kráľ. Žalostili všetci na zámku, ba mnohí aj na kone vysadli a vycválali na všetky strany, aby princeznú našli, lež akí odišli, takí sa vrátili späť.

O smelom pastierovi a zakliatej princeznej

SLOVENSKÁ LUDOVÁ ROZPRÁVKA

„Ej, ľudia nešťastní,“ vraví raz mládenec, čo si prišiel na zámok službu hľadať, „a čože u vás nepočuť veselej reči, len samý žalostný šepot, akoby sa vám ani nechcelo žiť.“

„Veď ani nemáme vôľu,“ ľudia na to a potom mládenecovi rozpovedali, čo sa prihodilo ich krásnej princeznej.

„Dosiaľ som chodil po svete,“ vraví im na to mládenec, „nuž budem i odtiaľ. A neprestanem do- vtedy, kým vám neprivediem späť vašu princeznú.“

„Inakší ako ty sa na to podobrali; na koňoch, s vozmi, aj sluhami, a predsa nezmohli nič,“ hovorí mládenecovi sám kráľ. „A len-len že sa vrátili s holými životmi. Ba poniektorí nemali ani také šťastie. Zostaň preto len s nami, lebo čo sa stalo, už sa neodstane.“

„A veru nie, pán kráľ,“ hovorí mládenec, „ja len idem. Veď ak by som nešiel, nikdy by som nemal pokojný spánok.“

Dal vtedy kráľ osedlať mládenecovi svojho najlepšieho koňa, pripraviť

jedla a pitia od výmyslu sveta, ale mládenec si z toho všetkého nevzal nič, len jednu čutoru s pramenistou vodou a jeden peceň jačmenného chleba.

A potom už len šiel; horami-dola-

mi, rúdnymi cestami. No daromne krpce dral, ľudí sa pýtal, o princeznej mu nevedel nikto povedať ani len slovíčko.

„Nevedia tu, budú vedieť inde,“ utešuje sa mládenec a teraz už nie krpce, ale nohy si derie po cestách-necestách. Lež čím ďalej ide, tým menej živých tvorov stretáva, až dôjde do takej hustej hory, že mu ani len vtáčik-letáčik nebrnkne nad hlavou.

„Čo si tu ja, nešťastný, počnem,“ vraví si a chce sa vrátiť späť. „Lež keď som už toľko prešiel,“ uvažuje, „mal by som ešte prejsť i cez túto horu. Možno budem mať viac šťastia, než som mal doteraz.“

A ako tušil, tak i bolo. Len čo vyšiel z hory, zazrel chalupu a pred ňou na lavici jednu starú ženu.

„Pamodaj, stará mamka,“ oslovil ju mládenec natešene, „a či by ste mi nepovedali, čo potrebujem vedieť?“

„Mohla, synak,“ vraví starena, „ale či to aj dokážem, neviem. Od hladu nevládzem ani len ústa otvoriť.“

Spomenul si mládenec, že má v kapse ešte smidku jačmenného chleba, ale i to mu zišlo na um, že je to už posledné, čo má, a ak pomôže starene, samému mu príde zahynúť od hladu.

Napriek tomu vybral chlieb a podáva ho starkej.

„Nech vám padne na úžitok, stará mamka.“

Vzala starena smidku chleba, kúsok po kúštičku si ju povkladala do úst, a keď zjedla i poslednú omrvinku, hovorí:

„Viem, že hľadáš tú, čo nik nenašiel, ale kde je, to veru neviem ani ja.“

Nečakal mládenec takúto odpoveď. Ale nepriečil sa, nezlorečil, iba ľútostivo sklonil hlavu a bral sa preč.

„Lež čo neviem ja,“ vraví na to starena, „možno ti prezradí môj syn Vietorkráľ. Nuž sa pekne vráť a vyčkaj naňho, večerom je doma.“

Počúvol mládenec matku kráľa vetrov, sadol si k nej na lavicu pred dom. Lež ani tentoraz nebolo tak, ako by malo byť. Lebo i keď prišiel Vietorkráľ domov, ba sa i potešil nezvanému hosťovi, nakoniec aj on iba pokrútil hlavou.

„Veru ani ja neviem, kde je krásna princezná. No čo neviem ja, vie môj priateľ Slncokráľ. K nemu id', ten ti pomôže. A aby som sa ti odvdáčil za to, že si mi mamku nakrmil, odtiaľ kedykoľvek budeš potrebovať moju pomoc, iba zdvihni palicu, čo nosíš so sebou, tenším koncom dohora.“

Podakoval sa mládenec veternému kráľovi za radu i podarúnek a vybral sa hľadať slncového kráľa.

Lenže márne chodil, daromne ho hľadal, nikto o ňom ani len slovom nechyroval.

„Nevedia tu, budú vedieť inde,“ vraví si mládenec, ako si už raz povedal, a poďho z cesty na necestu. Šiel po nej dlho-predlho, ale ako prv ani tentoraz nestretol ani človečička. Ba nakoniec ocitol sa v takej čiernej hore, že už nevidel ani len oblohu nad hlavou.

„Čo teraz so mnou, neborákom, bude,“ zaúpel mládenec a chcel sa

predať z hory von, no potom si spomenul na nešťastnú dievčinu a zamieril tam, kde bola hora najčernejšia.

Lež čo bolo, odrazu nie je.

Namiesto temravy sa v hore rozvidní, ba tam, kde bolo najhustejšie kriačie, zjaví sa uzulinký chodníček.

„Kde je chodník, je i človek,“ vraví si mládenec a potom už nejde ani dlho ani krátko, až zazrie chalupu a pred ňou jednu starú ženu.

„Pamodaj, stará mať,“ prihovori sa jej mládenec a hneď sa aj spytuje: „A či by ste mi povedali, kde mi treba ísť, aby som našiel Slncokráľa?“

„Povedala,“ odvetí starká, „ale či aj dokončím, čo začnem, to neviem. Od smädu mi už priam umrieť prichodí.“

Spomenul si mládenec, že mu v čtore zostalo ešte pár kvapiek pramenistej vody, no i to mu zišlo na um, že nikde po ceste nieže riekú, ale ani len potôčik nevidel.

„Ak sa dám napit starene,“ hovorí si v duchu, „na spiatočnej ceste zahyniem od smädu.“

Mládenec však inak uvažuje, a inak koná.

„Tu máte, stará mať,“ núka sta-

rene čturu, „nech vám padne na úžitok.“

Zobrala starena čturu, napila sa a vraví:

„Ak hľadáš môjho syna, potom ti netreba spraviť ani krok. Musíš len počkať, kým sa hen zhora,“ vyvrátila hlavu k oblohe, „vráti na zem.“

„A možno mi ani netreba čakať,“ vraví na to mládenec, „ak viete vy, kde je stratená kráľovská dcéra.“

„Kdeže by som to ja vedela,“ vzdychla si starena, „keď som sa odtiaľto za sto rokov ani len na krôčik nepohla. Ale čo neviem ja, to vie môj syn. Veď akoby aj nevedel, keď deň čo deň prejde takú hroznú diaľku a do každého kútika zasvieti.“

Čakal mládenec na Slncokráľa,

a nečakal veru nadarmo, lebo len čo sa s ním slncový kráľ zval, už mu aj vraví:

„Viem, kde je tá, ktorú hľadáš. Ale ak chceš odo mňa radu, potom ti hovorím, vráť sa stadiaľto, lebo z domu ježibabej stareny, čo skrýva kráľovu dcéru, sa viac nevrátiš.“

Chcel najprv mládenec urobiť, ako mu Slncokráľ radil, ale potom pokrútil hlavou a vraví:

„Vydržal som dosiaľ, vydržím aj odteraz. A ak má byť inak, nech je radšej tak, ako by som si nemal slovo dodržať.“

Neprehováral viac Slncokráľ mládenca. Ukázal mu, kam mu treba ísť, ba keď sa s ním lúčil, ešte mu povedal:

„Že si mi mamke dal napit, i ja sa

ti odmením. Odteraz kedykoľvek budeš potrebovať moju pomoc, iba zvrtni palicu, čo nosíš so sebou, hrubším koncom nadol.“

Poďakoval sa mládenec Slncokráľovi za radu i dar a pobral sa hľadať starenu-ježibabu. Lež tentoraz neblúdil ako prv. Len čo stúpil na chodník, čo mu kráľ slnka ukázal, zaraz sa ocitol pred jej chalupou.

„Ej, gazdiná,“ prihovori sa mládenec ježibabe, „a či by ste ma nevzali do služby?“

„Vzala,“ odvetila starena hlasom, akoby vrana zakrákala, „keby si vedel kone pást.“

„Veď som jakživ iné nerobil,“ odvetil mládenec.

„A ustrezieš mi ich tak, že sa ti ani jeden nestratí?“ pýta sa starena zlovestne.

„Ustrážim, prečo nie,“ vraví mládenec smelo.

„Potom si tu zostaň,“ súhlasí starena, „ale vedz, ak nedodržíš, čo si sľúbil, nikdy viac sa stadiaľto nevrátiš.“

Len čo to dopovedala, už aj vedie mládenca do maštale, kde dvanásť čiernych paríp bije kopytami do železnej mostiny, až iskry odfrkujú. Len trinásť kobyľka nebije, neerdží, ticho stojí v kúte a tak smutne

pozerá na mládenca, až mu od žiaľu srdce zamrelo.

„Dnes napasieš iba tieto tu,“ ukazuje starena na prvé štyri kone, „ostatné opatríš, keď sa vrátiš z paše. No túto prašinu,“ flochla stariga na tichú kobyľku, „nebudeš ani pást, ani chovať. Bijať ju budeš touto bakulou,“ vraví a strká mládenecovi do rúk bukovú palicu.

Začudoval sa mládenec čudnému príkazu, ale nepovedal nič. Odviazal kone, čo mal napásť, a poďho s nimi zo dvora.

„Aleže daj dobrý pozor,“ kričí za ním striga, „divé sú ako šarkany!“

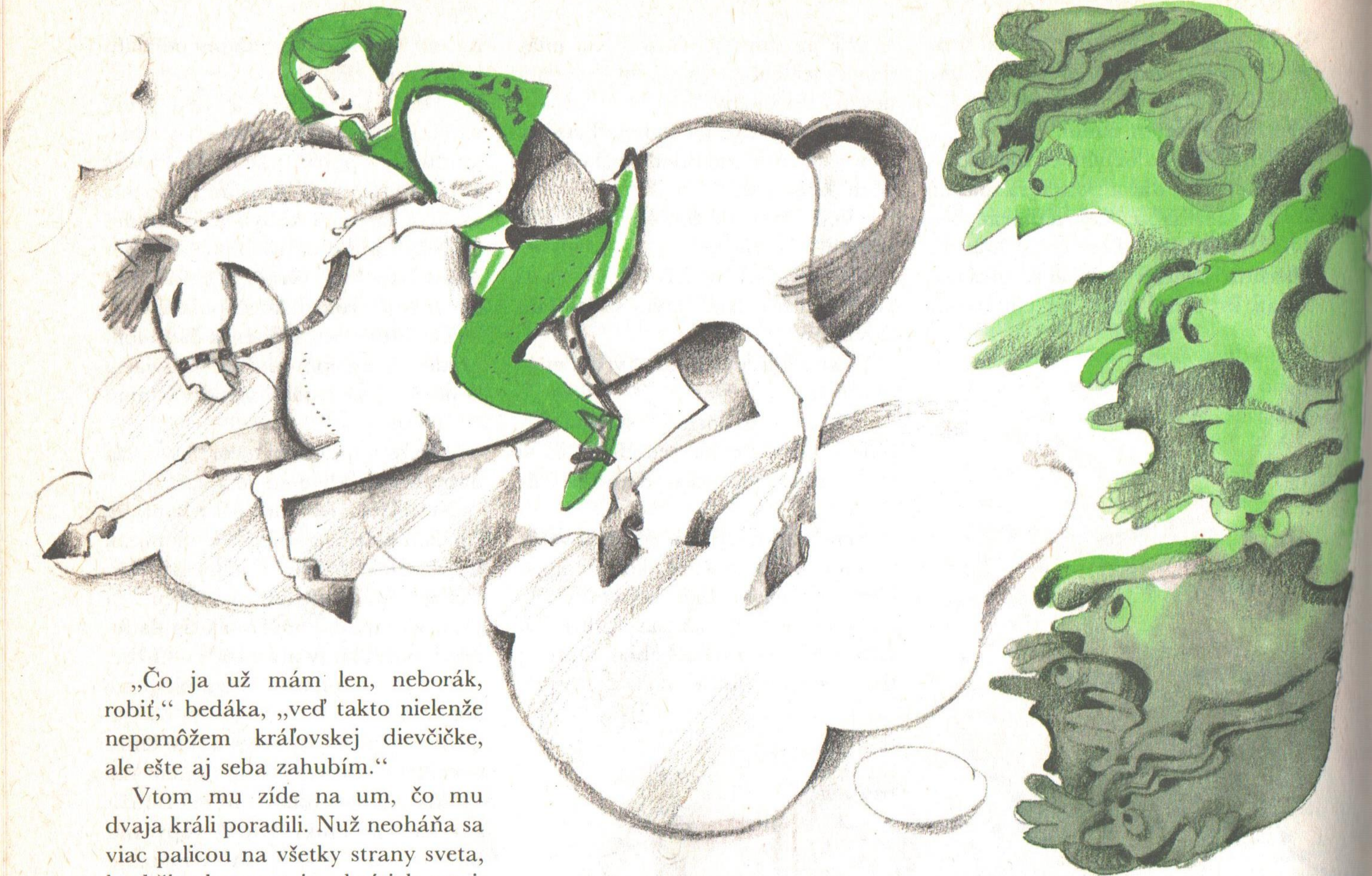
Nespúšťa mládenec oči z koní, ba i palicu zvieria pevnejšie v dlani, ak by ich bolo treba priučiť poriadku. Lenže kone sú sťa baránky. Neplašia sa, nezbijajú dokopy, a tak si mládenec hovie, akoby ani nebol v službe.

Lež čo bolo na začiatku, nie je na konci.

Len čo prichodí večer a mládenec chce kone zahnať domov, začnú tak vyčítať, že sa k nim nemôže priblížiť ani len na krok. Hneď kopytami bijú o zem, hneď ich vyhadzujú vozvysok, raz sú na jednom konci lúky, vzápätí na druhom.

Pokúša sa ich mládenec naháňať, lež márne za nimi behá, darmo sa im vyhráza. Kone nie a nie zastať.

„Čo ja už mám len, neborák, robiť,“ bedáka, „veď takto nielenže nepomôžem kráľovskej dievčičke, ale ešte aj seba zahubím.“

Vtom mu zide na um, čo mu dvaja králi poradili. Nuž neoháňa sa viac palicou na všetky strany sveta, hrubším koncom ju obráti k zemi. V tej chvíli nastala taká horúčosť, že rozdivočeným koňom sa podlomili nohy, zaklátli sa a hneď na to už aj nevládne ležali v tráve. Obrátil mládenec palicu opačne a veru mal šťastie, že bol nablízku mladý javor, lebo keby sa nebol mal čoho chytiť, víchor, čo sa strhol, nielen kone, ale i jeho zmetie do stareninej maštale.

Potešil sa mládenec tomu, čo sa stalo, a v dobrej mysli pobral sa za koňmi. Ba ešte aj vtedy si pohvizdoval, keď sypal obrok paripám, čo neboli na paši, no keď zazrel zbiedennú kobyľku a spomenul si, čo ho ešte čaká, nebolo mu už do spevu.

„Ej, kobyľka,“ zaúpel, „akože tá ja udriem, keď som ja dosiaľ ani len muče neublížil? Lenže ak to neurobím, nedostanem od stareny to, po čo som sem došiel. Nuž odpusť mi, čo idem vykonať.“

Nešťastná kobyľka akoby rozumela mládenčovým slovám, pokorne sklonila hlavu a čakala na mládenčov úder.

A ten naozaj vzal do ruky bukovú palicu, zodvihol ju nad hlavu, no v poslednej chvíli neudrel trasúcu sa kobyľku, ale drevený válov vedľa nej.

„Dobrý si ty sluha,“ zlostne vraví starena mládencovi na druhý deň ráno. „Aj kone si dohnal, aj prašinu si zmlátil. No čo si dokázal včera, nemusíš dokázať aj dnes.“

A tentoraz mu už nie štyri, ale osem koní prikazuje vyhnať na pašu.

Lenže čo mládenec vyviedol ráno z maštale, to večer v nej zas bolo. A keďže aj dva-tri razy sekol baku-

lou po válove, takže to vyzeralo, akoby mlátil zbiedeného koňa, úfal sa, že vyhovel starene aj tentoraz.

Ale kdeže!

Na tretí deň ráno chodí starena po dvore, na všetko hromzí, všetko preklína, a keď zazrie mládenca, priam srší od hnevu:

„Urobil si, čo si mal urobiť,“ kričí. „Ale neteš sa! Dnes čaká na teba najťažšia robota. Nie osem, dvanásť koní vyženieš na pašu!“

Poradil si mládenec prvý aj druhý deň, poradil si aj tretí. A predsa zle bolo.

„Napásť kone si napásol,“ osopila sa naňho starena večer. „Ale prašinu si nezbil. A škoda ti zapierať,“ škrečí, „schovala som sa v maštali. Videla som, do čoho si búšil.“

Pokúšal sa ju mládenec udobriť, ale márne prosil.

„Odteraz mi už budeš slúžiť navždy,“ zachechtala sa stariga.

Šiel mládenec do maštale, zložil hlavu do dlaní a žalostne zaplakal.

Ako tak narieka, kobyľka vraví:

„Netráp sa, mládenec. Bude ešte i dobre. Ale aby sa tak stalo, skoč do suda s vodou, čo má stariga na dvore, a potom hneď bež ku mne.“

Začudoval sa mládenec, že kobyľka prehovorila ľudským hlasom, no potom všetko tak urobil, ako mu kázala. Ba keď sa vrátil do maštale a kobyľka mu prikázala založiť na ňu kantár, nerozmýšľal dlho, i to urobil.

Ale ak sa čudoval predtým, teraz od údivu nemohol ani ústa zatvoriť.

Namiesto zbiedenej kobyľky stál pred ním krásny biely tátoš. A ten zaraz vraví:

„Okúpaj si sa v mocnej vode. Ale i tak nemeškaj, sadaj na mňa, lebo ak nezutekáme, kým starena spí, už sa nám to nepodarí nikdy!“

Vyskočil mládenec na tátoša, vyrútil sa s ním z maštale. A vtedy kôň akoby dostal krídla, vzniesol sa až po samé oblaky.

„Obzri sa, mládenec,“ hovorí tátoš po chvíli, „či to mrákava zakryla mesiac, alebo sa to striga so svojimi dcérami vybrala za nami.“

Obzrel sa mládenec za seba a div nezamrel od strachu; stariga s dvanástimi koňmi, čo im z papúľ šľahali plamene, sa ich už priam dotýkala pazúrmí.

Opäť si mládenec spomenul na dar veterného i slnčového kráľa a veru dobre urobil, lebo horúčava z jeho zázračnej palice strigu s dcérami najprv zadržala a potom vektor, čo sa vzápätí strhol, ich zas porozmetal na všetky strany sveta.

Vtedy biely tátoš zletel na zem a vraví mládencovi:

„Koniec je nášmu nešťastiu. Všetko sa dobre skončilo.“

„Kdeže dobre,“ zavzdychal mládenec, „sám som odišiel z kráľovského zámku, sám sa doň aj vrátim.“

„Len ty nežalosti,“ hovorí na to tátoš mládencovi. „Radšej sním zo mňa kantár a dva razy ma ním udri.“

„Ej, koník,“ odvetil mládenec, „nebijal som ťa, keď som musel. Neurobím to ani teraz.“

Lenže tátoš vraví to isté aj po druhý raz. A keď to zopakoval i po tretíkrát, zosňal z neho mládenec kantár a zľahka sa mu ním dotkol chrbta. V tej chvíli nastal taký jas, že si mládenec musel oči prikryť

dlaňami. Keď si ich potom odtiahol, videl pred sebou dievčinu krásnu sťa slnko na nebi.

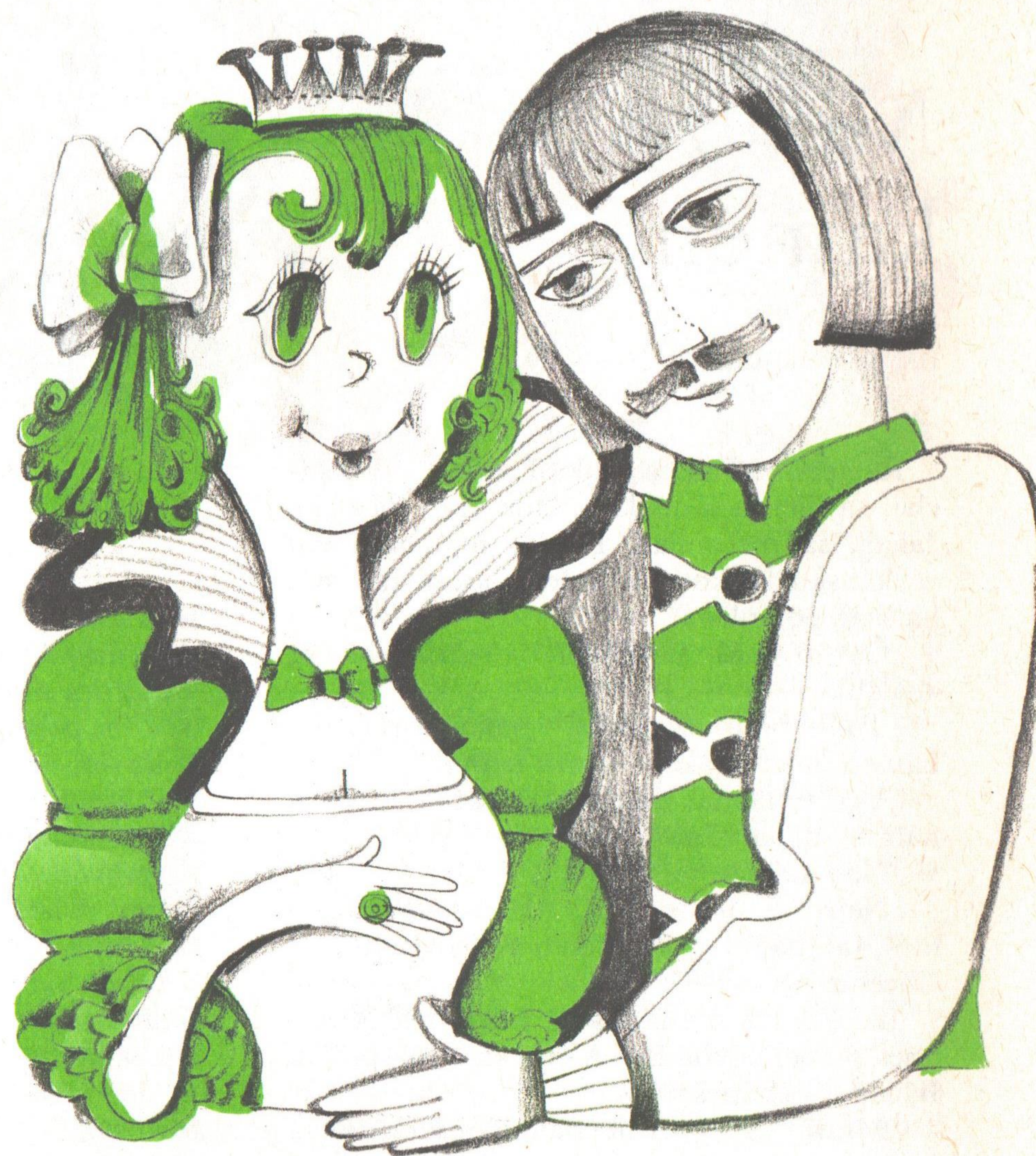
„A či sa mi to len marí, alebo vidím dobre?“

„Nemarí,“ odvetila mládencovi dievčina. „Čo si hľadal, to si našiel.“

A potom sa naňho tak milo usmiala, že ju zaraz chytil za ruku a podľho s ňou na kráľovský zámok.

A čo tam? Nuž radosť nad radosťou, svadba veľiká. Ešte i dnes na nej sto muzikantov fidlík.

Prerozprával ONDREJ SLIACKY

Medový kameň

DANA PODRACKÁ

Raz prišiel Fausto k plotu záhrady, prešchol sa dierou a chalani, ktorí tam na neho čakali, sa rozsmiali. Fausto mal oblečenú velikánsku kockovanú košeľu, ktorá mu siahala až po kolená.

„Čo to máš za úbor?“ prekrikovali sa chalani.

„To je bratova košeľa,“ pokojne povedal Fausto, hoci nijakého brata nemal.

„Veď ty nemáš brata. Alebo máš? Prečo si nám to nepovedal?“

„Nepýtali ste sa.“

„Nepýtali, to je fakt. Ale ak ho naozaj máš, tak nám o ňom všetko povedz! Kde je? Chceme ho vidieť?“

„Zastavil sa doma iba na jeden deň. A ešte dnes v noci odchádza. A celý deň má prácu: Biológ — chápeš?“

„Mhm,“ prikyvovali chalani, a skôr než sa

ho začali vypytovať ďalej, Fausto sa prešchol naspäť do záhrady a bežal ku včelínu, v ktorom mal údajne sedieť jeho vymyslený brat a pozorovať pod mikroskopom včeliu kráľovnú.

Presedel tam skoro celý deň. Premýšľal: Všetci majú brata, iba ja nie. Aká je to nespravodlivosť! Ale keď ja po ňom tak túžim! A keď po ňom tak veľmi túžim, prečo by som si ho nemohol vymyslieť? A keď som si ho už vymyslel, je naozajstný. Naozajstný brat. Hotovo. A Fausto sa díval na včelárske kukly, ktoré viseli na drevených klincoch, a za ich jemným mriežkovaním videl celkom bratovu tvár.

„Ahoj,“ prihovril sa mu.

„Ahoj,“ sám si odpovedal.

Fausto vedel, že chalani striehnu v kroví medzi malinčím a pozorujú včelín, aby aspoň zazreli jeho brata. Vedel aj, že by vošli do včelína, keby sa len o trošku menej báli, že ich dopichajú včely. Počul ich šepot, približovanie a vzdalovanie, a odrazu dostal nápad. K oknu vo včelíne prisunul stolík s dvoma stoličkami. Na zem položil zopár súdkov na med. Keď sa zvečerilo, dal si na hlavu včelársku kuklu a obliekol si gumený plášť. Potom rozsvietil sviečku a položil ju do okna. Osvetľovala dve čajové šálky, modrý mikroskop, zopár hárkov papiera s nákresem včiel, aj veľký plást zo včelieho vosku. Fausto sa ešte raz započúval do podvečernej tmy, a keď sa presvedčil, že chalani sú stále nablízku, začal chodiť z jednej strany včelína na druhú. Raz išiel po dlážke, druhý raz po súdkoch. Ale vtedy vypol hrud' a rozťahal ramená, ako len najväčšmi vedel. Fausto chodil z jednej strany včelína na druhú a zvonku to vyzeralo, akoby vo včelíne boli dvaja ľudia — malý Fausto a jeho veľký brat.

Fausto povedal hlbokým, bratovým hlasom:

„Fausto, počuješ? Včely sa vrátili do úlov a rozprávajú sa.“

„Pravdaže počujem. Hovoria si, kde je najviac nektáru. A tešia sa na med.“

„A počuješ, čo hovorí kráľovná?“

„Nie, nepočujem.“

„Len poriadne počúvaj,“ povedal bratovým hlasom Fausto. Potom zasa zašiel po súdkoch do tieňa a malý Fausto pritlačil kuklu k úlu a počúval. Zvonku sa zdalo, že nepočuje, lebo si kuklu zložil, podal ju do tmy bratovi, znova počúval, až napokon povedal:

„Už počujem!“ vykrikoval Fausto. „Vrávi, že med sa hocikedy nevyberá z úlov.“

Potom Fausto sfúkol sviečku a v tme bolo počuť hlas jeho brata:

„To si zapamätaj, Fausto, čo povedala včelia kráľovná. Poriadne si to zapíš za uši. Jasné? Ale teraz už podme. Musíme ísť.“

Potom chalani videli, ako sa na včelíne

otvorili dvere a vonku vyšli dva gumené plášte, ktoré sa držali za ramená, až kým vošli do domu. Ale chalani si aj tak neboli celkom istí. Videli Faustovho brata, aj nevideli. Počuli ho, aj nepočuli.

„To nenecháme iba tak,“ povedali si chalani, stali si do kruhu, kládli si dlane na vrch dlaní na znak tajného dohovoru a potom sa roztratil domov.

Iba Fausto bol so všetkým spokojný, a hoci to bola iba hra, na chvíľu uveril, že vo včelíne sa rozprával so svojím bratom. Ešte dlho čupel pod lampou a hnetil v rukách včelí vosk, lepil si ho na ruku, až mal na nej rukavicu z vosku. Trochu si voskom predĺžil

konce prstov, a keď trochu prižmúril oči, naozajstne to vyzeralo tak, akoby mal bratovu ruku. Pretože mu bolo ľúto zložiť si rukavicu, nakoniec s ňou aj spal. Keď zaspával, zdalo sa mu, že má ruku v bratovej ruke, a zo sna sa usmieval.

Na druhý deň sa Fausto stretol s chalanmi. Len čo ho zazreli, hneď spustili:

„Už odišiel?“

„Odišiel,“ povedal Fausto.

„Ale my sme ho nevideli. Uveríme ti, až keď ho uvidíme na vlastné oči a budeme ho počuť na vlastné uši. Rozumieš?“

„Uvidíte, že ho uvidíte,“ povedal rýchlo Fausto.

„Kedy?“

„Keď budeme z úlov vyberať med.“

„To môže byť hocikedy.“

„Hocikedy nie. Med sa hocikedy nevyberá.“

„Len sa nerob taký múdry. To vieme aj my. Ale teraz počúvaj. Buď povieš presne, kedy príde, alebo nie si viac náš kamarát.“

Fausto zbledol a povedal:

„O desať dní.“

To chalanom stačilo. Už o tom nehovorili. Skúšali si Faustovu rukavicu z vosku, a hoci sa spolu rozprávali o všelijakých veciach, predseda Fausto každú chvíľu čakal, že mu rukavicu hodia do tváre a vyzvú ho na súboj o pravdu a česť, presne tak, ako sa o tom dočítal v starých románoch o mušketeroch a dobrodruhoch.

Ale nielen to trápilo Fausta. Najväčšmi ho ťažilo to, ako urobiť, aby sa vymyslený brat aspoň na chvíľu stal naozajstný. Ale čo ako premýšľal, neprišiel na nič.

Na deviaty deň dostal Fausto od veľkého premýšľania horúčku. Celý deň preležal v posteli, pil lipový čaj s medom a večer sa už Faustova mama začala strachovať, či neblúzni, lebo Fausto začal hovoriť dvoma rôznymi hlasmi; hrubým hlasom sa sám seba na všeličo vypytoval a vlastným hlasom si sám odpovedal. Spoza dvier sa zdalo, že sú v izbe dvaja ľudia. Keď to Faustova mama počula, preľakla sa:

„Čo to vravíš, Fausto?“

„Mami, myslíš, že zajtra príde?“

„Bratanec Alik?“

„Hej... ten.“

„Trochu nám pomôže s medom.“

„A aký je?“ nedočkavo sa vypytoval Fausto.

„Určite už poriadne vyrástol. Domýšľam si, že má medové vlasy, slivkové oči, ruky jemné ako čerešňový kvet a srdce — ako medový koláčik. Ale teraz už spi. Ak vyzdravieš, zajtra ho uvidíš,“ povedala mama a na prstoch vyšla z izby.

Kdeže spanie! V taký veľký večer, za ktorým nasleduje také šťastné ráno.

A naozaj sa Fausto toho rána dočkal. Pred domom zastal džíp a vyskočil z neho Alik. Na nákladiaku mal zaprášený kožený vak s poprilliepanými nálepkami zo všetkých kútov sveta. Aký bol skvelý! V kockovanej košeli a šafari blúze vyzeral ako naozajstný muž. Fausto, ktorý celú noc premýšľal, ako privíta Alika, aby presvedčil chalanov, že je to na-

ozaj jeho brat, priskočil k džípu, uklonil sa a slávnostným hlasom povedal:

„Pozdravuje ťa tvoj služobník Fausto, ktorý ti bol odjakživa bratom.“

Alikovi sa to zapáčilo, a pretože pristúpil na Faustovu hru, položil si ruku na prsia, uklonil sa a povedal:

„Dovoľ, aby som ti na znak nášho bratstva, tu pred všetkými daroval medový kameň.“

Alik vybral z vrečka nádherný žltý jantár,

ktorý bol priesračný ako obrovská medová kvapka.

„Priniesol som ti ho od Baltického mora. Aspoň vidíš, ako som myslel na svojho brata.“

Teraz už chalani verili. A možno Faustovi aj trochu závideli, že má takého zaujímavého brata. A čo ich celkom presvedčilo, že Alik je Faustov brat, sa odohralo hneď, ako sa Alik so všetkými zvitlil, lebo sa Fausta opýtal:

„A vieš, aký je dnes deň?“

„Nie, neviem, Alik!“

„Určite vieš,“ potmehúdsky sa usmial Alik a dokonca aj žmurkol na Fausta. „Dnes je ten pravý deň na vyberanie medu z úlov.“

Keď to Alik povedal, Faustovi bolo skoro do plaču, pretože to bolo to najkrajšie, čo môže brat povedať bratovi.

V zajatí smaragdového oblaku

Marcel neodolal

Iba Oswald nemusel prekvapene zízať. O redaktorovi časopisu Veda, Príroda, Život síce vedel z nášho rozprávania, ale jeho príchod do tábora a pozvanie na besedu s vedcami pokladal za epizódu, ktorá iba náhodou zapríčinila náš nedobrovoľný pohyb v satelite.

„Podľa toho, ako uvažuješ, hávriu spôsobil aj dispečer Veže, ktorý mi povolil štart. Alebo telefonistka, ktorá prepájala Letovému ústrediu príkaz k letu,“ namietal, keď Marcel tvrdil, že si redaktora vypočítal ako prvú neznámu v rovnici nášho — stále záhadného — polohy.

Marcel vtedy pohrdavo mlčal. Teraz z neho sálala pýcha ako žiara elektrického oblúka. Chudý muž v tmavom spoločenskom obleku nás vyzval, aby sme si sadli do kresiel.

Redaktor Witt — očakávaný W-1.

Prvá sa spamätala Marianna.

„Sme si na čistom!“ vyhlásila ako v tábore, keď vošla do neuprataného stanu. „Únos ste pripravili vy. Teraz k veci! Kde sme a kedy nám dovoľíte odísť?“

W-1 na ňu uprel tmavé oči s nažltnutým belmom.

„W-6 vás už informoval.“
„Neopakujte tie nezmysly!“ vykrikla rozhorčene. „Pripúšťam, že všetko je tu dômyselné a zvláštne... ale nechcete, aby sme uverili, že sme milióny kilometrov od Zeme. To je skrátka neuveriteľné.“

„Pojem neuveriteľný nie je totožný s pojmom nemožný,“ povedal W-1.

Mimovoľne som prikývol.

„W-6 je spoľahlivý automat. Jeho informácie sú správne. Mojm programom je oznámiť dôvod vášho premiestnenia zo Zeme.“

„Och, ja trkvas!“ zavrčal Marcel a udrel sa do čela. „Po tomto mi to malo hneď zapáliť! Počúvajte, ako sa vyjadruje! Mojm programom je... Pánafera! Pamätáte sa, čo povedal, keď sa Astor chystal načat mu nohavice? Jeho programom je strážiť...“ To psisko vycítilo, čo je to za exemplár!“

Vyplazil jazyk na falošného redaktora a zablačal:

„Bééé! Čo sa týka mňa, ste vedľa. Som úplný debil.“

„Ale, ale, Marcel!“ pohoršene vykrikla Marianna. Oswald jej chlácholivo položil ruku na plece, akoby

vpravil: Chudák chlapec, bolo to na neho priveľa.

Chudák chlapec sa vyškieral.

„Je to tiež len robot! Aspoň vyskúšame, či jeho senzory prijímajú ľudské urážky.“

A vystrúhal dlhý nos.

„Merania vyvracajú tvoje tvrdenie,“ nevzrušene oznámil W-1. Marcel významne pozrel na mňa. Expoziméter, ktorým ‚redaktor‘ meral osvit v stane osobitne pri mojej, Marcelovej i Darinej hlave!

Osvald prudkým gestom upútal robotovu pozornosť.

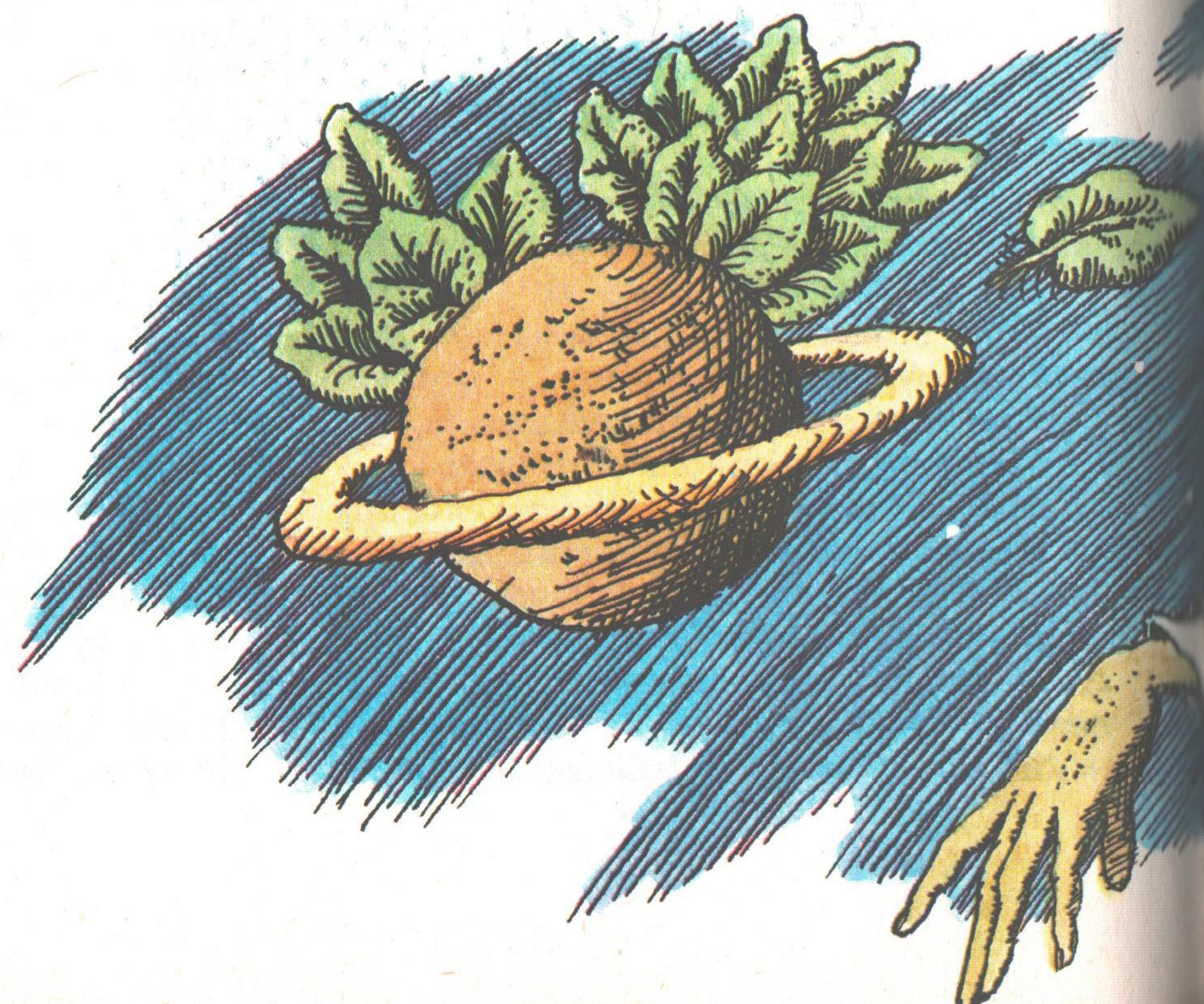
„W-1! Informujte nás teda o svojom programe!“

„Dôvod vášho premiestnenia zo Zeme vyplýva z hlavného programu obyvateľstva Omnimu: zaľudniť svoju planétu inteligentnými bytosťami...“

Robotov jednotvárný hlas potvrdzoval moje predtuchy.

„Obyvateľstvo planéty Omnim stratilo schopnosť vzájomného obnovovania.“

Po výbuchu zdrojov nejakej obrovskej energie (W-1 ju označil za uvoľnenie ditiónov — častíc ató-

mového jadra smaragdovozelenej plazmy — prestali sa tamajším obyvateľom rodiť deti. Kým všetci časom vymreli, stačili ešte postaviť umelý satelit v „blízkosti“ najbližších živých inteligentných bytostí — Zeme. Už stáročia (ak meriame naším časom) čaká planéta väčšia ako Zem na opätovné zaľudnenie.

„Rozumiem,“ navonok pokojne prikývol Osvald. „Vynára sa však niekoľko problémov. Prvý: prežili by práve naši ľudia následky ditiónovej katastrofy bez následkov?“

„Satelit je adaptérom na tamajšie podmienky,“ oznámil W—1. „Po istom čase, pokiaľ u vás nenastanú biologické zmeny, môžete žiť aj na Omnime.“

„Druhý problém: ako to, že ste tú planétu dosiaľ nezaľudnili? Sme jedinými... hm... vzorkami pozemšťanov na tomto satelite?“

„Nie,“ oznámil W—1.

„Čo sa stalo s ľuďmi, ktorých ste sem... premiestnili?“

„Odpoveď nemám vo svojom programe,“ oznámil W—1.

Odtlačky bosých nôh a varovný nápis v plazme sú výraznejšou odpoveďou. Skôr než mohol Osvald pokračovať, Marcel sa vystrel v kresle.

„Vaše informácie sú len jednou stranou úmery. Dosiaľ nepoznáme druhú. Čo nám ponúkate, keď budeme súhlasiť?“

„Možnosť založiť nový rod vysokointeligentných bytostí a vládu nad planétou,“ oznámil W—1.

„Čudujem sa ti, že s ním vôbec strácaš čas!“ vybuchla Dara. Obrátila sa k robotovi. „Nikdy nebudeme súhlasiť. Nikdy!“

Robotov jednotvárny hlas mrznil.

„Nesúhlas nie je správnym riešením. Ponúkame vám skvelú príležitosť. Pohodlie, pokoj a istotu, aké nepoznáte na Zemi. Naši konštruktéri ovládali techniku na oveľa vyššom stupni ako vaši. Plody ich mozgov a rúk čakajú na vás.“

„Napriek tomu nemusíme súhlasiť. Potom...“ začala Marianna.

„W—1! Čo sa stane, ak odmietneme?“ spresnil Osvald.

„Odpoveď nemám vo svojom programe.“

„Načo by mu bola?“ ozval sa Marcel. „Takú ponuku normálny človek neodmietne. Založíme spoločenstvo.“

Bezočivo sa pozrel na Daru.

„Ty mlč! Marianna môže, nemá na výber... Osvald je síce fešák, ale nemusí sa jej páčiť. A predsa si ho bude musieť vziať za muža. Ty, Dara, budeš mať na výber: Ivana alebo mňa. Si na tom relatívne najlepšie, tak nevyskakuj!“

Zošalel? Nevšimával si opovržlivé a nenávisťné pohľady.

„W—1! Nechajte ich poturbovať si mozgy! Stavím sa, že sa vám nakoniec poďakujú. Ale dovtedy s nimi nemôžem byť. Zožrali by ma aj s topánkami.“ A tlmene zašomral: „Som zvedavý, či odmietne prvú žiadosť svojho nového operátora.“

„To by som od neho nikdy nečakala!“ vzdychla si Marianna, keď sme sa vrátili do miestnosti s piatimi lôžkami. Jedno zostane prázdne. W—1 odovzdal Marcelovi osobitný ihlan s kódom pre iného robota a určil mu miesto v inej pologuli. Dara zúrila: Marcel bol vždy podliak, aj v tábore sa jej vysmieval a vyťahoval sa nad ostatných!

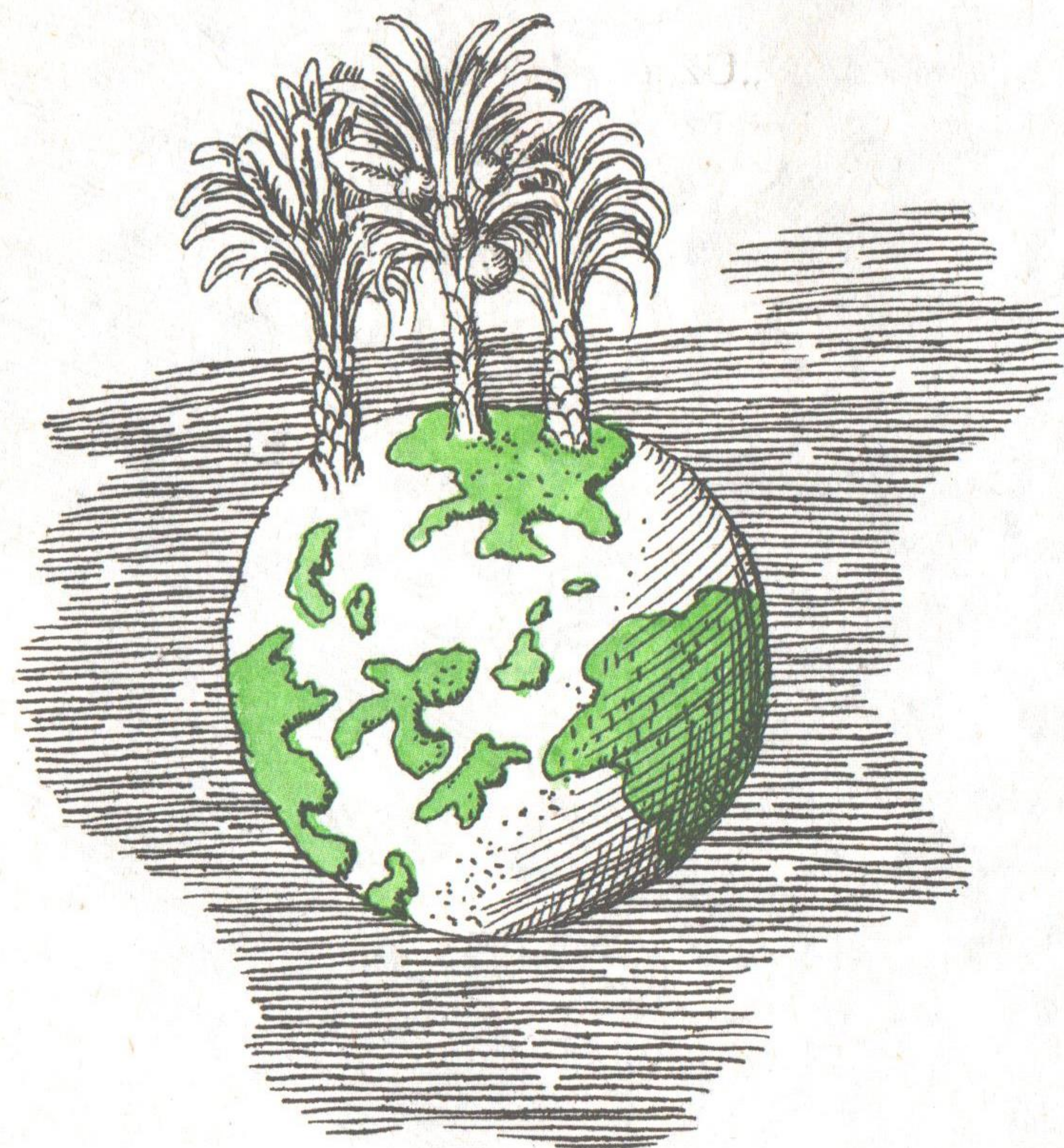
Mne zostávalo iba hútať o jeho čudnej grimase pri rozlúčke. Tak sa tváril v tábore, keď vravel o nejakom ťažkom príklade: „Riešenie je zložité, nie však beznádejné!“

Zvyčajne ho vyriešil správne...

(Pokračovanie)

Píše JOZEF REPKO

ILUSTRUJE PETER KLÚČIK

Kondorova holá hlava

MÁRIA PROHÁCKOVÁ

Spočiatku vtáky nemali perie. Lietali po svete nahé. Keď to už pre zimu a hanbu nemohli vydržať, zhromaždili sa a požiadali bohov, aby ich obliekli.

„Už dávno máte pripravené šaty,“ odvetili bohovia. „Uložené sú na vrchole najvyššej hory a čakajú, kedy si po ne prídete.“

Vtáci sa potešili, ale ani jeden sa neodvážil vydať na takú ďalekú cestu. Jediný, kto sa nebál, bol kondor. „Ja pôjdem,“ pyšne vyhlásil a vydal sa na cestu.

Šiel dlho, predlho. Zjedol všetky zásoby jedla, ktoré si vzal so sebou, takže musel sa živiť iba tým, čo našiel. Neraz sa musel uspokojiť i so zdochlinou, takže si na ňu zvykol na celý život.

Konečne doletel na vrchol hory, na ktorej boli šaty pre všetky vtáky. Kondor si z nich vybral najpestrejšie, s hýrivými farbami, obliekol si ich. Keďže šaty boli mu príúzké, vybral si iné. Lenže ani tie mu neboli dosť veľké. A tak si postupne vyskúšal všetky, no

nakoniec sa musel uspokojiť s čiernymi. Pristali mu, ibaže boli krátke. Hlava a krk mu zostali holé.

„Už je to tak, nepomôžem si,“ vzdychol si kondor. „Veď keď stretnem bohov, požiadam ich, aby mi niečo dali na zakrytie hlavy.“

Potom vzal všetky šaty, zamával krídlami a pobral sa domov. Lenže cestou mu podchvíľou spadli niektoré šaty na zem, a tak sa musel ustavične za nimi vracáť. Velikánskymi kruhmi sa spúšťal na zem, potom zasa podobne vyletel až medzi oblaky a takto sa spúšťa a vzlieta dodnes.

Kondorova cesta na horu a späť trvala veľmi dlho. Vtáky unavilo čakanie, nuž každý sa rozpráchal svojou stranou. Preto kondor musel lietať po svete, kým našiel vtáky a rozdelil im, čo doniesol.

Odvtedy majú vtáky perie. Nespokojný zostal iba kondor, pretože už nikdy nestretol bohov, ktorí by mu prikryli holú hlavu a krk.

Ilustroval Juraj Proháčka

Rozprávkový cirkus

JOZEF MOKOŠ

Bol raz jeden chlapec a jeden starý pán. Obaja sa stretli na ulici. Martinko mal na krku klúčik a starý pán sedemdesiat sedem rokov.

Obaja boli veľmi smutní, lebo nemali nikoho, s kým by sa mohli v toto dlhé, predlhé popoludnie hrať.

A zrazu ten starý pán na Martinka žmurkol a zavesil svoj starý šedivý dáždňik na strom. Potom na Martinka žmurkol druhým okom, poodstúpil trochu bokom, luskol prstami a povedal:

*Na námestí s názvom Potom,
nad staručkým žltým plotom,
na konári
visí dolu hlavou ako netopier
starý
čierny dáždňik a jeho päť dier.
A ako to tak býva,
dáždňik visí a trošička sa kýva
a pritom si sníva
o tom,
že na námestí s názvom Potom
jeden starý pán
spravil z neho
cirkusový stan.
A ten dáždňik v spánku verí,
že ti jeho veľké diery,
čo sú také nápadné,
sú oblôčky cirkusovej pokladne.*

*Čáry, máry, fuk,
pozri sa sem, kuk.*

Martinko sa pozeral, pozeral, div si oči nevyočil. A čo zočil? Dáždňik sa zrazu premenil na cirkusové šapitó. „Hurá, prišiel cirkus!“ zakričal Martin a ani si skoro nevšimol, ako sa starý pán premenil na cirkusového riaditeľa. Mal krásny čierny klobúk, bielu košelu s čiernym motýlikom a čierny frak, ktorý nosí od malička, ten veselý vták nó... lastovička. Ale to už cirkusový riaditeľ si bubnoval po bruchu a kričal:

*Bum, bum, bum,
velactené publikum!*

*Nože,
fakír, ukáž, ako hltáš nože!*

A fakír začal hltáť ostré nože. A riaditeľ pokračoval:

*Žiletky, britvy, to je jeho strava.
Ale všimnite si, páni, dámy,
aký je on vychovaný!
Pri jedle nechlípe, netrúsi
a nerozpráva.*

Keď Martin zatlieskal, fakír sa poklonil a do manéže vbehli dvaja krásni, urastení černosi. Riaditeľ sa otočil k Martinkovi a povedal:

*Aj ďalšie číslo sa ti bude líbiť:
Predvedú ho naši dvaja černosi,
ktorí majú krásne zuby,*

*Kto má pohromade všetkých päť,
navštívi náš cirkus Svet!
Kto nepríde, ten mu bude závidieť!*

Martin siahol rukou do vrečka, ale keď cirkusový riaditeľ naňho žmurkol, vbehol do stanu. V manéži bol práve fakír. Cirkusový riaditeľ mu rozkázal:

zuby ako biele klávesy.

Černosi

ukážu vám čierny kašeľ

a cez prestávku dajú ho aj kolovať.

Ale u koho by sa ten kašeľ potom našiel,

tak ten bude banovať!

A ešte vám pošuškám,

že dnes všetkým svätotrojanským muškám

budeme dávať nové baterky.

A ešte čosi pre veľkých.

Tí sa môžu pozerať,

ako sa náš had

bude z kože vyzliekať.

Uvidíte šaov, klaunov, opice

a cvičené zajace.

To je koniec? Ale kdeže!

Ešte vbehne do manéže

sedem lúčnych kobyliiek.

A po nich bude

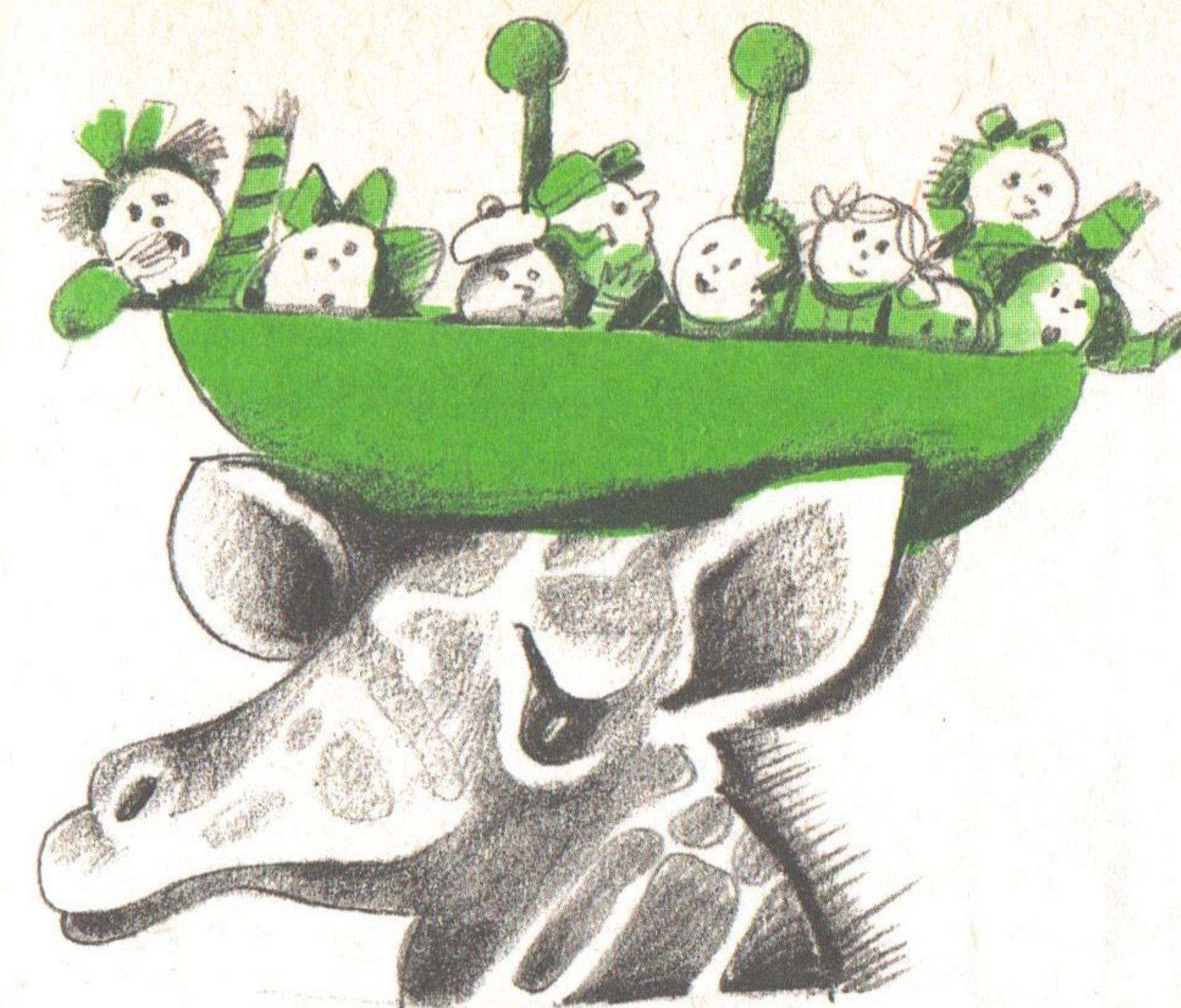
zápas v jude.

Vtom do manéže vbehli dve veľké biele husi, a kým sa postavili proti sebe a jedna druhej sa pred zápasom poklonili a podali si krídla, riaditeľ pokračoval:

Husi Klaudia a Ivona

na svoju uzimenú kožu

obliekli si nové bielučičké kimoná.

Potom riaditeľ udrel na gong a začal sa zápas. Vyhrala ho Ivona, ktorá Klaudii odtrhla kus kimona. A riaditeľ pokračoval:

A aby sa nezabudlo,

máme aj žirafu, ktorá má vyhlídkové hrdlo

a na ňom je otáčacia jedáleň,

z ktorej trčia dve maličké televízne antény.

Žirafa z tej jedálne hladí na svet celý deň

a pohľad má taký... no... zasnený.

Dovídi skôr na koniec dúhy

ako na nízku trávu.

Ale krk má iba preto taký dlhý,

lebo má ďaleko hlavu.

A naozaj, keď vošla žirafa, Martinko z nej uvidel iba štyri nohy, kus hrdla, chvost a dosť. Žirafa prederavila hlavou cirkusový stan a Martinko pochopil, prečo mal ten starý pán dáždňik samú dieru. Jednou tou dierou Martinko zrazu zbadal, že vonku je už tma. „Ja už musím ísť,“ povedal Martinko riaditeľovi, ktorý sa z ničoho nič zmenil na smutného starého pána. „Veď aj ja,“ povedal starý pán, luskol prstami a cirkus sa premenil na deravý dáždňik. Starý pán ho zložil a podal Martinkovi. „Tu máš, ja ho už nebudem potrebovať.“ Potom sa na Martinka usmial, pohladil ho a pomaly kráčal k obzoru. Zrazu bol menší, najmenší, až celkom zmizol.

O víle a pastierikovi

PAVEL ČERNÝ

Kedysi dávno žila krásna víla. Hoci bola mocná a bohatá, bola smutná a opustená.

Raz stretla pastierika, ktorý pásol stádo oviec. Keďže bol pekný a krásne pískal na píšťalke, víle sa zaraz zapáčil.

„Si šťastný, pastierik?“ prihovorila sa mu víla.

„Som,“ odpovedal pastierik. „Rád by som sa však oženil.“

„A mňa by si za ženu nechcel?“ opýtala sa ho víla.

„Chcel!“ prikývol pastierik.

Vtedy mu víla navliekla na ruku zlatý prsteň a z pastierika sa stal krásny princ.

„Teraz choď domov rozlúčiť sa s matkou a zajtra sa vráť. Odveziem ťa do svojho zámku.“

Keď víla zmizla, pastierik sa pobral domov. Cestou ho však dobehol kráľovský kočiar, v ktorom sedela kráľovná.

Keďže sa krásny princ kráľovnej zapáčil, pozvala ho do koča, ba mu ponúkla svoju ruku i kráľovský trón. Pastierik sa nedal dlho prehovárať. Zabudol na vílu. No len čo vstúpil do koča, čaro sa stratilo a z princa sa stal opäť pastierik v roztrhaných šatách.

„A ty že si kto?“ skríkla prekvapená kráľovná a vyhnala pastierika z koča.

Odvtedy chodí pastierik po svete a píska na svojej píšťalke.

Po jeho krásnej víle však už niet ani chýru ani slychu.

Prel. V. ČECHOVIČOVÁ

Kľúč

PAVLA KOVÁČOVÁ

„Ahoj, mami, ahoj, oco, ahoj, Janko!“ volá za rodičmi a bratom Elenka a kýva za autom, čo ich odváža do Bratislavy. Keď auto zmizne za zákrutou, ešte chvíľu pozoruje zvrátený prach na ceste. Potom ma chytí za ruku a povie:

„A sme samy. Teraz som iba tvoja. Si rada?“

Prikývnem a trochu jej stisnem ruku.

„Čo budeme robiť?“ zaujíma sa Elenka.

„Najprv pôjdeme do lesa po drevo,“ vravím a zamykám chatu na kľúč. Nerozhodne ho prekladám z ruky do ruky. Do veľkej tašky ho dať nechcem, vrečko nemám.

„Daj mi ho,“ vraví Elenka, „ja ho budem niesť.“

„A nestratíš ho?“

„Ešte nikdy som nestratila kľúč.“

„Viem. V Bratislave ho nosíš na šnúrke. Lenže teraz nemáš šnúrku.“

„Toto je veľký kľúč. Pozri, nastoknem si ho na prst a budem ho niesť pred sebou. Stále sa budem naň dívať, neboj sa.“

A naozaj. Elenka nesie kľúč na ľavom ukazováku, a keď jej strpne prst, preloží si ho na pravý.

„Teta Hana, čo by sme robili, keby sa stratil?“

„Akože stratil?“ znepokojujem sa.

„Prečo by sa mal stratil? Povedala si...“

„Hej, povedala. O tom šnúrkovom. Tento je inakší.“

„Nože mi ho radšej daj.“

„Teta Hana, neboj sa, ja som to povedala len tak. Rozumieš?“

Pochopila som. Pokojne vravím:

„Nedostali by sme sa do chaty. Zavrela som znútra aj okenice.“

„Videla som,“ vraví Elenka. „Ale čo by sme robili? Cestovali by sme k nám domov? Alebo k tebe?“

„Nemáme peniaze. Nechala som ich v chate.“

Elenka radostne poskočila. Kľúč jej len-len nespadol z prsta.

„Povedz, však tu nemáš nijakých známych?“

„Nuž,“ vravím neisto, „nejakých predsa mám.“

„Myslím takých, ku ktorým by sme prišli a poprosili ich o nocľah,“ spresňuje Elenka.

„Keby sme ich veľmi potrebovali... možno...“ vravím nepresvedčivo.

„My nikoho nepotrebujeme, lebo sme dve.“

Zastane, pokrúti kľúčikom na prste a uprene sa mi zahľadí do očí. V jej pohľade sa zrkadlí očakávanie dobrodružstva.

„Keby si stratila kľúč, museli by sme prenocovať v hore.“

„Jaj!“ zhíkla Elenka. „V tejto, v ktorej sme teraz?“

Zastanem a rozhliadnem sa zôkol-vôkol. Sme v lesoparku, v brezovom háji. Brezy nežne a útulne pohybujú listami. Pod nohami máme mäkký mach a sviežu jarnú trávu. Zamierim k najväčšiemu a najstaršiemu stromu, ktorý vyzerá ako smútočná vrba. Konáre skláňa až po zem. A pod nimi je šero.

Elenka pobeží dopredu. Ani sa nenazdá, a už je v brezovej komôrke.

„Poď, poď, našla som izbičku!“ volá.

Rozhrniem spodné konáre a vidím: pod starou brezou je výmol, zarastený hustou mäkkou trávou a machom.

Elenka sa už uložila do trávy. Sadnem si vedľa nej.

Mlčíme. Obom nám je krásne. Breza vonia, zapadajúce slnko zlatí obzor, celý háj dýcha sviežosťou podvečera.

Elenka sa nakloní k môjmu uchu a šepne mi:

„Teta Hana, ja som stratila kľúč.“

jej prichystá tisíc malých zrkadielok, v ktorých sa pozrie na seba.

Povetrie zvlhlo. Kdesi pri jazere začali kŕkať žaby. Vtáci stíchli. Z jazera sa kedy-tedy ozval šplachot. To plieskajú ryby, ktoré sa po západe slnka vyhadzujú nad hladinu a lovia mušky.

Pozriem na Elenku a vidím, že spí. Dľaň sa jej v spánku roztvorila a na nej leží kľúč.

Jednou rukou rozhrniem konáre a druhou opatrne pritiahnem Elenku. Je ťažká, tuho spí. Hlávku si

oprie o moje rameno, ruky a nohy jej bezvládne visia. Pomaly stúpam po známom chodníčku.

Elenka sa preberie, keď odomykám chatu.

„Kľúč...“ zamrmle. „Nemám ho na prste.“

„Neboj sa, tu je.“

Položím ju na ležovisko a iba jej stiahnem mokré sandálíky. Zakryjem ju prikrývkou. Skrúti sa do kľbka ako jašterička. V spánku sa usmieva.

Možno sa jej sníva o dúhovej víle.

Nenaplnená cesta za šťastím

Slováci nemajú vo svojich dejinách slávnych moreplavcov, dobyvateľov či cestovateľov. Neobjavili sme svetu nové kontinenty a nezakladali koloniálne ríše. No nesedeli sme ani za pecou. Slovenskí remeselníci a drotári pochodili celý známy svet, ktorý im síce nebol gombička, ale keď bolo treba, dokázali sa v ňom obracať. Napriek tomu radšej sme sa držali rodných kopcov a dolín. Pred sto rokmi sa však prehnal severným a východným Slovenskom mohutný vír cestovateľskej horúčky. V najbiednejších oblastiach starého Uhorska začal kolovať chýr o Amerike — bohatej krajine kdesi za morom. Stovky a tisíce ľudí sa ta vydalo hľadať šťastie. Od roku 1880, keď sa to všetko začalo, až do konca monarchie — teda ani nie za 40 rokov — sa do Ameriky vysťahovalo šesťstotisíc Slovákov! To je takmer jedna tretina národa! Je to najvyššie vysťahovalectvo zo všetkých európskych národov. Smutný rekord. Niet azda rodiny na Slovensku, v ktorej by sa niekto z predkov a príbuzných nevybral za more. Vysťahovalectvo — to je obrovská romantická a nesmierne tragická kapitola našich moderných dejín.

**Amerika, zem široká,
v celom svete vychýrená...**

Tak sa spievalo na Kysuciach. Nevieme, kto priniesol takúto správu na Slovensko a nepoznáme ani meno prvého Slováka, ktorý položil nohu na americký kontinent.

Pamät ľudí a staré dokumenty nám zachovali spomienku na drotárov Komadovcov z Trenčianskej stolice, ktorí si okolo roku 1840 otvorili obchod s drôteným tovarom vo Filadelfii. Slováci sa priplietli aj do vojny Severu proti Juhu. Na strane severu bojovali Gejza Mihalóczy a Štachel Számvald. A nie hocakô. Mihalóczy velil zvláštnemu vojenskému oddielu zloženému zo samých prisťahovalcov — Slovákov. Získal hodnosť plukovníka. Padol v jednej z veľkých bitiek tejto vojny pri Chattanooga. Spišský rodák Számvald to dotiahol dokonca až na generála. Škoda, že o ďalších podrobnostiach z ich nepochybne zaujímavého života pramene mlčia. Práve tak ako mlčia o menách iných Slovákov na obrovskom americkom kontinente v tomto čase. Možno niekto z nich pri návrate do vlasti zaujal svojich rodákov rozprávaním o obrovskej krajine, ktorá čaká na to, aby ľudské ruky odkryli jej bohatstvá. A tak sa zrodil chýr o Amerike, ktorý zelektrizoval tisíce bedárov. Bolo to svetlo nádeje, východisko z biedy.

Do nového sveta nebolo treba putovať mesiace. Slovensko práve vtedy popretkávali železnice. Stačilo nastúpiť na vlak, ktorý odvážlivca dovezol do Hamburgu, Brém či Terstu. Odtiaľ ho veľké parníky previezli až k americkým brehom. Tak aspoň sľubovali vysťahovalecké spoločnosti a ich agenti. Pretože aj putovanie ľudí za prácou sa v kapitalistickej spoločnosti stalo zdrojom zisku — pre paroplavebné spoločnosti a železnice. Šífkarta, ako sa hovorilo lístku na loď, stála nemálo. Osemdesiat i deväťdesiat zlatých sa platilo za jednu plavbu z Brém do New Yorku. Samozrejme nie v luxusnej kabíne, ale v podpalubí veľkých oceľových kolosov, ktoré brádzili Atlantik. A tak odchádzali zväčša iba

chlapci. Slobodní aj ženatí. Chceli zarobiť doláre a poslať ostatným členom rodiny lístky a dokumenty, aby mohli prísť za nimi. Ešte častejšie odchádzali s presvedčením, že po dvoch-troch rokoch sa vrátia a za zarobené peniaze si postavia dom, prikúpia pole a budú hospodáriť. Odchádzali jednotlivo i v skupinkách s rodákmi, ktorí už v Amerike boli a vyznali sa vo svete.

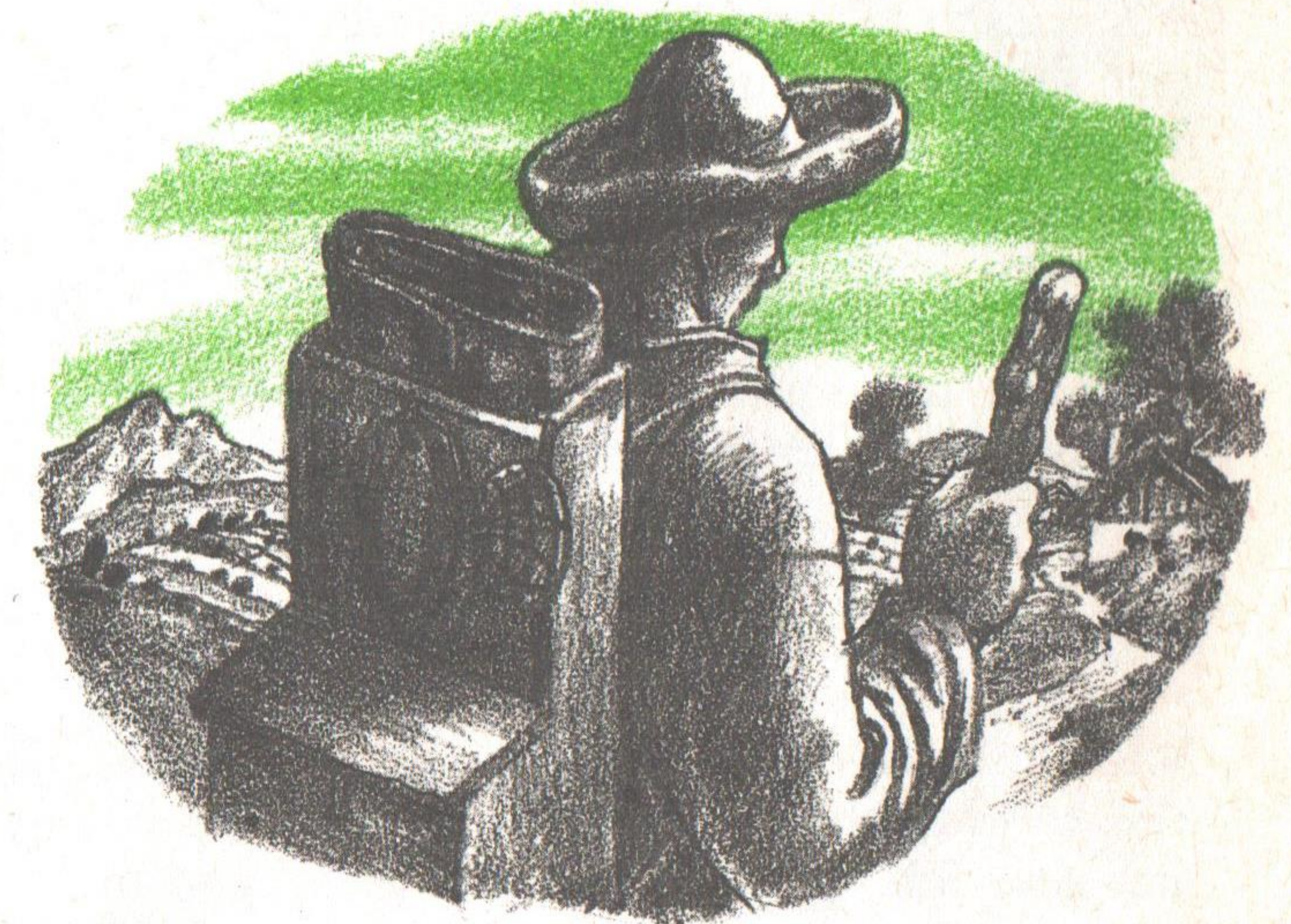
**...kto tam príde, mnoho skúsi,
v Amerike robiť musí...**

Keď prišli Slováci do Ameriky, pôda už bola rozdelená. Synovia a vnukovia slovenských roľníkov sa preto museli poobzerať po novom zamestnaní. „Uhlie a železo zamestnáva najviac Slovákov v Amerike,“ napísal jeden zo zakladateľov krajanského hnutia v Amerike Štefan Furdek. Čiernouhoľné bane, železiarne a oceliarne Pennsylvánie či Ohia, bitúnky Chicaga, fabriky New Yorku dávali našim rodákom prácu, ktorej doma nebolo.

Ibaže Slováci boli najlacnejšou a najviac využívanou pracovnou silou. Na spoločenskom rebríčku patrili kamsi úplne dolu. Stáli kúsok nad Číňanmi a černochoďmi. „Slovák len tak môže mať nádej na aký-taký zárobok, ak chce vykonávať ťažkú ručnú prácu,“ pokračoval Štefan Furdek. Americký sen o čističovi topánok, ktorý sa vlastnou usilovnosťou stane milionárom, pre našich rodákov neplatil. Slovenskí chlapci sa oháňali lopatami pri peciach železiarní, rúbali uhlie, zametali ulice, stavali železnice a — šetrili. Šetrili doláre na šífkartu pre blízkych, na drevený domec, malý obchodík či dielničku. Niekedy šetrili iba na cestovný lístok, aby sa mohli vrátiť domov.

Amerika — krajina neobmedzených možností — bola predovšetkým krajinou neobmedzeného využívania robotníkov. Nejestvovali odborové organizácie, sociálne poistenie, nemocenské. Fabrikanti mohli až do špiku vysať robotníka. Keď nevládal, vyhodili ho na ulicu. Veď lode privážali stále nových prisťahovalcov, čo hľadali akúkoľvek prácu. Roku 1906 Amerikánsko-slovenské

noviny oboznamovali čitateľov s americkým životom: „Počet úmrtí následkom nehôd medzi robotníkmi je hrozný. V minulom roku asi tak 30—35 tisíc robotníkov zomrelo následkom zranenia pri práci. Z týchto prinajmenšom jedna tretina mohla byť zachránená, keby sa fabrikanti lepšie starali

Drotár na cestách.

o bezpečnosť zamestnancov. Ľahšie zranených pri práci bolo dva milióny. Sú to hrozné číslce. Americký priemysel si vyžiadal viac obetí ako nejaká vojna.“

Najčastejšou príčinou úmrtia našich rodákov v Amerike boli hneď po tuberkulóze banské nešťastia. 28. januára 1891 sa v bani pri meste Mount Pleasant ozval výbuch. Zo 138 baníkov, ktorí sfárali, vyniesli 130 mŕtvych. Z toho celú stovku Slovákov. Zanechali 38 vdov a 213 sirôt. Roku 1902 pri výbuchu plynu v bani Rolling Mill zahynulo 120 baníkov, z toho 64 Slovákov. Roku 1907 v priebehu jediného mesiaca pri troch veľkých nešťastiach prišlo o život 143 Slovákov. Tak by sme mohli dlho pokračovať vo vypočítavaní banských katastrof. Až po pobúrení verejnosti zaviedli uhľoboróni bezpečnostné opatrenia a začali vyplácať podpory zmrzače-

ným alebo vdovám. Životy našich krajanov to však už nezachránilo. A tak namiesto listu s dolármi často putovali do starej vlasti úradné obálky s úmrtným oznámením.

V „novom svete“ sa naši krajanovia stretávali s mnohými vecami a zvykmi, ktoré doma nepoznali. Začínalo sa to hneď jazykom. Maďarčina, ktorú sa učili tie tri-štyri zimy, čo chodili doma do školy, im v Amerike nepomohla. Kto to chcel niekam dotiahnuť, musel sa čo najskôr naučiť po anglicky. Ibaže sa neučilo v jazykových kurzoch, ale priamo v práci. A preto, že sa v angličtine slová inak píšú a inak vyslovujú, vedela väčšina našich krajanov ako-tak po anglicky hovoriť, ale už nie písať. Ale poradili si; slová prepisovali po našsky. Skúste rozlúštiť, čo znamenali slová štilvork, burgingoš alebo péda! To prvé znamenalo železiareň, posledné deň výplaty. O druhom si prečítate o chvíľu.

Ani s oblečením to nebolo jednoduché. Naši dedovia do Ameriky často prichádzali ešte v krojoch, takže v ktoromsi menšom mestečku ich považovali za Indiánov. Novým konfekčným oblekom i americkej strave privykli Slováci rýchlo. Mohli si napríklad dožiť mäso, ktoré doma na Slovensku jedávali len dvakrát do roka — na Vianoce a Veľkú noc. Vďaka obrovským stádam dobytky na prériách bola hovädzina lacná a dostupná aj pre robotníkov. No i tak zostávali bryndzové halušky či kapustné strapačky slávnostným jedlom — bola to spomienka na domov. Varievala ich gazdiná — žena niektorého krajanu, ktorá prijala do podnájmu viacero slobodných mládencov alebo chlapov bez žien. Takéto slobodárne nazývali Američania Boarding-houses. Z toho to záhadné slovíčko burdingoš. Označovalo osamelého muža, čo býval v podnájme.

Doma mladá žena a ja v Amerike musím ťažko robiť v železnej fabrike...

Slová starej vystahovaleckej piesne, no ešte viac jej tklivá, tiahla melódia nám zachovali pocity našich rodákov v ďalekej cudzine.

Čakanie v prístave.

Neľahký bol aj život tých, čo zostali doma. Dediny severného a východného Slovenska boli dedinami žien, detí a starcov. Vydaté ženy viedli život vdov. Deti vyrastali ako polosiroty, matky čakali synov. A všetci spoločne vyčkávali poštára. Kartočku z Ameriky so správou o veľkom šťastí, ktoré ich muža a otca postihlo. Potešili sa i jednoduchej správe písanej ťažkou rukou a nesprávnou gramatikou, že chvalabohu žije a je zdravý, i práce jesto a doláre pošle nabudúce. Lebo mohla prísť aj iná správa, ktorej sa najviac obávali.

Amerikáni — navrátilci z Ameriky dosiahli za ťažko zarobené peniaze skromný blahobyť. Málokto skutočne zbohatol. Doláriky však pomáhali prežiť. To, čo si Slováci z Ameriky priniesli, je len zlomok toho, čo vyrobili ich

mozoľnaté ruky. Zisk zostal v rukách amerických kapitalistov. Stavali zaň ešte väčšie fabriky, železnice, mestá. Bohatstvo Ameriky rástlo, Slovensku sa dostali len odrobinky.

A kam sa podelo 600 000 Slovákov, čo boli v USA? Niektorí sa po prvej či druhej svetovej vojne vrátili do vlasti. Veľa ich ostalo. Odhaduje sa, že v USA žije asi jeden a pol milióna potomkov slovenských prisťahovalcov. Je to už tretia a štvrtá generácia — deti, vnuci a pravnuci vystahovaných Slovákov. Väčšinou sa plne prispôbili americkému spôsobu života a hovoria iba po anglicky. No v poslednom čase sa u nich zdvihla vlna záujmu o vlasť otcov a dedov. Učia sa po slovensky, zbierajú dokumenty o minulosti a mnohí prichádzajú na návštevu na naše Slovensko, aby tu hľadali svoje

korene. Začínajú byť hrdí na svojich pracovných predkov.

Slovákom v cudzine nestavali pomníky. Možno preto, že tie bývajú vyhradené moreplavcom, dobyvateľom a zakladateľom koloniálnych ríš. Slováci prichádzali skromne — ponúkali svoje mozoľnaté ruky na prácu, ktorej doma nebolo. Ich pomníkmi sú fabriky, domy, železnice, mosty i cesty roztrúsené po celom svete.

(Pokračovanie)

Píše dr. ALŽBETA SOPUŠKOVÁ,
Katedra čs. dejín a archivníctva FFUK

ILUSTRUJE JOZEF CESNAK

Knižka, ktorá ťa poteší

Nepochybujem, že poteším teba i ostatných tvojich kamarátov, dievčatá i chlapcov, ktorí radi strávia pri nej pekné, veselé, napínavé alebo poučné chvíle. Má to však jeden háčik: Cesta k tomuto potešeniu je trošku zložitejšia než zvyčajne. Nestačí zájsť do kníhkupectva a knižku si kúpiť. Prečo? Pretože knižky, o ktorých ti chcem povedať dnes, vyjdú v Klube mladých čitateľov a do kníhkupectiev sa nedostanú. V týchto dňoch putujú poštou na všetky slovenské školy prihlášky do 24. ročníka nášho klubu a je teda najvhodnejšia chvíľa objednať si zaujímavé knižky do svojej knižnice. Ale aby sme neponúkali mačku vo vreci, povieme si zopár slov o tých knižkách, ktoré by tebe a tvojim kamarátom priniesli najviac radosti, potešenia a ušľachtilej zábavy. Začneme rozprávkami, veď tie obľubuje azda každý. Po prvý raz vyjdú po slovensky arménske rozprávky preložené priamo z arménčiny. Podáva ich arménsky klasik H. Thumanjan pod spoločným názvom Chrabrý Nazar. Pán Držmislnečník — tak nazval svoju knižku významný bulharský spisovateľ J. Milev a už to naznačuje, že ide o veselé rozprávanie, plné nevídaných dobrodružstiev, v ktorých hlavnú úlohu hrá chlapec Prešibalko. Ani ďalšia ponúkaná knižka nezaostáva vo vtipnosti a humore za predchádzajúcou. Napísala ju známa poľská spisovateľka K. Boglarová a už názov sľubuje dobrú zábavu: Každý pes má dva konce. Knižka má dve časti, tá druhá sa volá Nehladkaj mačku proti srsti. Je to majstrovské rozprávanie

o každodennom živote a trampotách dnešnej rodiny, kde sú štyri deti, zamestnaný otec a matka, ktorá sa pustila do riadneho vysokoškolského štúdia. V tomto klubovom ročníku akoby sa vôbec bolo roztrhlo vrece s veselými a humoristickými knižkami. Až to tak iskrí vtipom. Veď aj vynikajúci taliansky spisovateľ Rodari je známy práve takýmito knižkami. Do tohto ročníka sme vybrali fantastický príbeh o starom barónovi, o tajomstvách egyptských mágov, o tom, ako sa barón stal chlapcom a čo z toho všetko vyplynulo. Bol dvakrát barón Lamberto — a veruže bol dvakrát. Ako, to sa dozvieš v knižke. Aby sme nevypadli z veselej nôty, pripomenieme ďalšieho všeobecne známeho literárneho hrdinu, presláveného svojimi komickými, ale i vážnymi, ba priam napínavými príhodami, ktoré sám s obľubou rozpráva, ale nie vždy sa zakladajú na skutočnosti. Je to Tartarin z Tarasconu, francúzsky brat známeho baróna Münchhausen a vo vymýšľaní fantastických zážitkov. Jeho dobrodružstvá spísal Alphonse Daudet a vyjdú tiež v KMČ. Myslím, že Ericha Kästnera netreba ani tebe dajako zvlášť predstavovať. Jeho príbeh o Emilovi a detektívoch ani dnes nestratil na príťažlivosti. Aj keď v ňom ide o naskrze vážne veci, ako je česť, statočnosť, kamarátstvo a odpor k zlu, nevymyká sa z „veselej nôty“ ostatných spomínaných kníh, pretože je napísaný s optimizmom a zmyslom pre vtip, s neotrasiteľnou vierou vo víťazstvo dobra. Záverom by som ťa chcela ešte upozorniť, že knižky 24. ročníka začnú vychádzať tohto roku v septembri a budú postupne vychádzať v priebehu školského roka 1986—87. Preto neváhaj a vyber si aj ty z toho potešenia, ktoré sa ti ponúka v podobe peknej knižky.

ELENA LINZBOTHOVÁ

Zahádam ti hádanku

ONDREJ NAGAJ

*TO, ČÍM METLA
pohrdla,
schoval som si
do hrdla.
Čo je to?*

*ČO JA NECHCEM,
to on chce.
Všetko vezme.
Nerepce.
Čo je to?*

*V ÚSTACH TO MÁM,
nenajem sa,
bielou penou
usmejem sa.
Čo je to?*

Čakáme na Vaše odpovede na hádanku, ktoré posielajte do 15. januára 1986 na korešpondenčnom lístku. Uveďte svoju presnú adresu a vek.

Na troch výhercov čaká pekná kniha.

Zápisník Slniečka

Tak, a začíname obracať stránky nových kalendárov. Alebo u vás visí na stene dlhý obdĺžnikový kalendár s obrázkami z detských kníh, ktorý vydali Mladé letá? Nech už je ten „dňometer“ taký či onaký, hlavne, aby dni, čo prežijeme, boli príjemné, veselé, a najmä pokojné, ako sa patrí na dni Medzinárodného roku mieru, za ktorý bol rok 1986 vyhlásený. A aby sa ti v ňom podarilo prečítať zopár pekných kníh — napríklad takých, ako bude Ahoj, svet. Vyjde v Mladých letách práve k Roku mieru a autormi textov i obrázkov sú deti.

Na medzinárodnom knižnom veľtrhu v západonemeckom Frankfurtu, ktorý bol v októbri, uzavreli Mladé letá zmluvy na anglické a fínske vydanie rozprávkovej Svadby líšky Ryšky a na fínske vydanie Dobšinského Trojruže. Obe fínske vydania prevezme helsinské vydavateľstvo Kansankulttuuri. Keďže Mladé letá sa vlni zúčastnili na frankfurtskej prehliadke už po dvadsiaty piaty raz, čakali raz ráno ich zástupcov vo výstavnom stánku kvety a ďakovný list riaditeľa veľtrhu.

Vedúca redakcie pôvodnej tvorby Mladých liet Magda Baloghová v septembri usilovne precvičovala poľštinu, lebo sa chystala do vydavateľstva Ślask v Katowiciach.

V novembri zas Mladé letá privítali dve návštevy z Poľska: Elżbieta Spadzińska (preložila už do poľštiny Trojružu) prišla povyzvedať sa národného umelca Ruda Morica, ako sa mu pozdáva poľská podoba jeho Tuláka Packa, ktorého sa chystajú vydať v Ślasku. Magdalena Kwiatkowska sa prišla porozprávať so spisovateľom Jánom Navrátilom o tom, ako v Poľsku upravujú jeho Pramienok.

Keď sa v októbri stretli Mladé letá s pražským Albatrosom, okrem hlavného programu, ktorým bolo (ale to si vlastne pozri novembrový Zápisník), zaoberali sa aj všeličím iným. Najdôležitejšie je, že si povedali, ktoré svoje nové knihy považujú za najlepšie, čo by stálo za preklad do slovenčiny alebo z nej do češtiny. Náučné redakcie sa radili o spoločnom vydaní prekladu sovietskej encyklopédie Kto je to, čo je to. Klub mladých čitateľov si na prvý polrok 1986 dohodovoril návštevu v Albatrose, kde sa s pražským Klubom porozpráva o mimočítanckovej literatúre. Predškolské redakcie sa zamerali na medzinárodnú sériu obrázkových kníh a rozmýšľali o knihe českých a slovenských riekaniek.

Popri výstave Knihy deťom — radosť deťom, ktorú v októbri pripravila Bratislavčanom tlačová redakcia Mladých liet, uskutočnili sa v Darnici aj viaceré besedy. Redakcia pôvodnej tvorby si pochvaľovala stretnutie s gymnazistami a autormi kníh pre dospievajúcich (Ján Beňo, Rudolf Dobiáš, Dušan Dušek, Peter Glocko, Ján Navrátil); náučná redakcia s autorom Mikulášom Lisickým sa sústredila na knihy o ochrane prírody; Klub mladých

čitateľov nachystal besedu s Petrom Glockom o jeho Ruži pre Jula Veru; predškolská redakcia siahla na stretnutí so školármi do svojich rozprávkových kapsičiek; prekladová redakcia pozvala prekladateľa Jána Štrassera, spisovateľa Jozefa Repku a výtvarného redaktora Martina Kellenbergera — beseda sa krútila okolo edície Stopy a bola spojená s anketou. Anketa potvrdila záujem o napínavé príbehy z minulosti i budúcnosti a priniesla potešujúce zistenie, že medzi obľúbenými autormi takýchto kníh je aj náš Jozef Repko. No siedmaci! Podľa niektorých z vás napísal Kolóniu Lagdabu, Lan da pi či landapie, a vraj sa volá Krepko... Máte vy zato šťastie, že Repko nie je človek urážlivý, a tak naďalej bude čulo a krepko vymýšľať príbehy plné fantázie. Už budúci rok si môžete prečítať jeho novú knihu — predbežne sa volá Tajomstvá troch „strelných“ a lektori teraz posudzujú, či je už jej rukopis celkom súci, alebo či na ňom ešte treba popracovať, aby ste mu nemuseli vyčítať nijaké chybičky.

Tvoji rodičia sa stretli s Vierou Gajdošovou v detskom rozhlasovom vysielaní, tvoji o niečo starší súrodenci a priatelia ju poznajú z časopisu Kamarát, kde bola až do roku 1982 šéfredaktorkou. No a ty sa poobzeraj po jej knižočke Malá škola slušnosti, ktorej druhé vydanie vyšlo roku 1981, a tohto roku ti porozpráva, ako sa u nás žilo v minulosti — Mladé letá (takisto druhý raz) vydávajú jej knihu Keď bol dedko malý. Za knihy v mene čitateľov autorke ďakujeme a blahoželáme jej k narodeninám, ktoré oslávi 14. januára.

Slniečko

Mesačník pre deti. Vydávajú Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež.

Adresa redakcie: 811 02 Bratislava, Suvorovova 3. Telefón 523 26. Šéfredaktor

dr. Juraj Klaučo, zást. šéfredaktora dr. Ondrej Sliacky, CSc., výtvarno-technický redaktor Ondrej Máriássy. Tlačia Polygrafické závody, n. p., Bratislava-Krasňany. Rozširuje Poštová novinová služba, objednávky prijíma každá pošta a doručovateľ. Objednávky do

zahranicia vybavuje PNS — Ústredná expedícia a dovoz tlače, Gottwaldovo nám. 6, 813 81 Bratislava. Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena výtlačku 3 Kčs, ročné predplatné 30 Kčs. Neobjednané rukopisy redakcie nevracia.

NAŠA KOZMICKÁ LOD "V. B." LETELA V SÚHVEZDÍ "ORIONU. MALI SME HODINU KINEMATOGRAFIE, A POZERALI SME SA NA FILM, VLČIE DIERY!"

Poplach! Čierne diery

PALUBNÝ ROZHLAS NEKLAMAL. BOLO TO TAK. A ZAČALO LYŽOVANIE. HODNÚ CHVÍĽU SME SLALOMOVALI MEDZI ČIERNYMI DIERAMI

V PLEJÁDACH ZASA, PRE MNOŽSTVO HVIEZDNEHO PRACHU, SME NEMOHLI POKRAČOVAŤ V LETE. KÝCHALI SME OSTOŠEŠŤ.....

PRI DVOCH ZELENÝCH SLNĀKÁCH SYSTÉMU CRIV./1124 SME SA OPALOVALI NA HORNEJ PALUBE. ALE BEĀA: NA ZELENO!

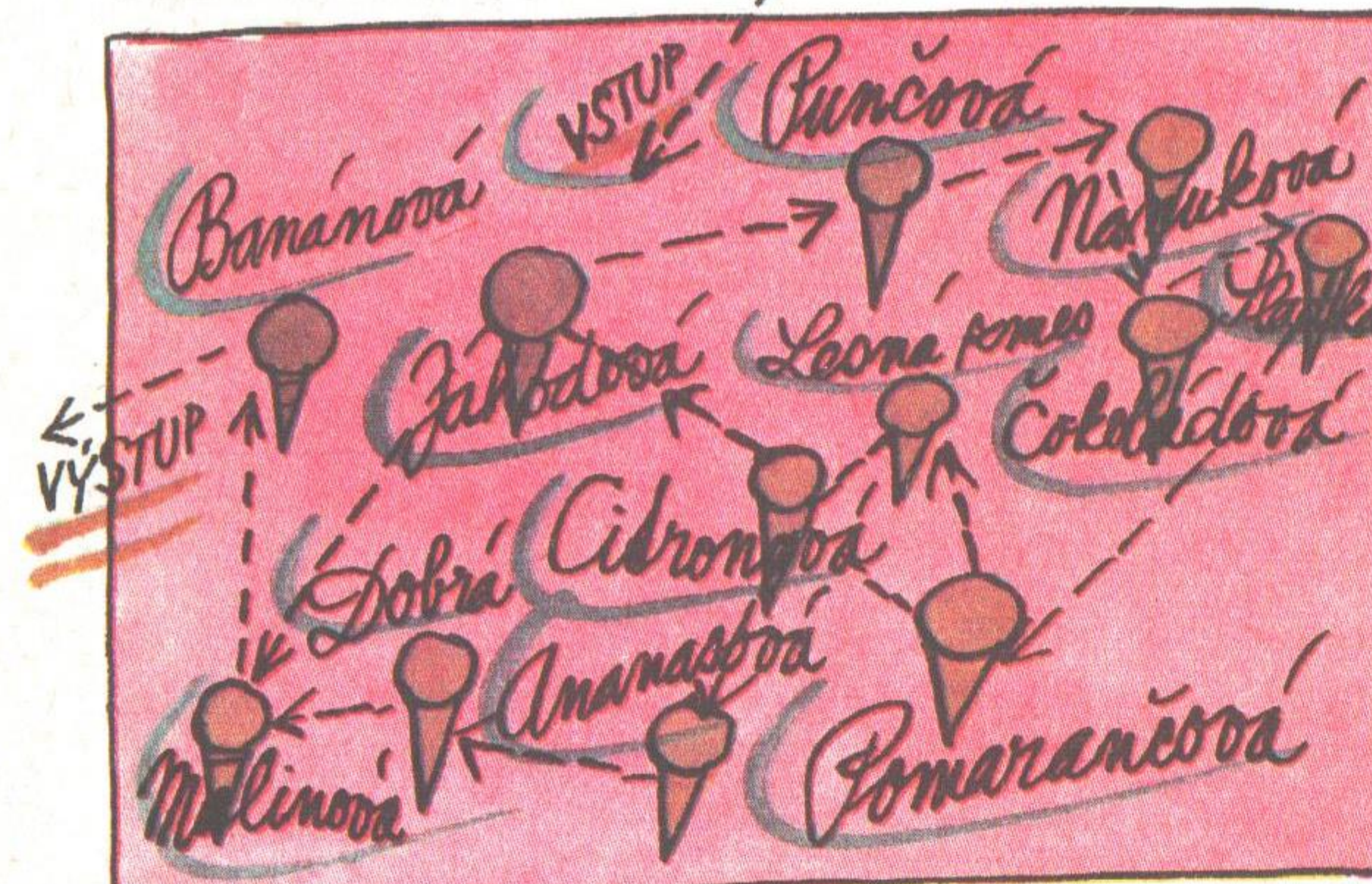
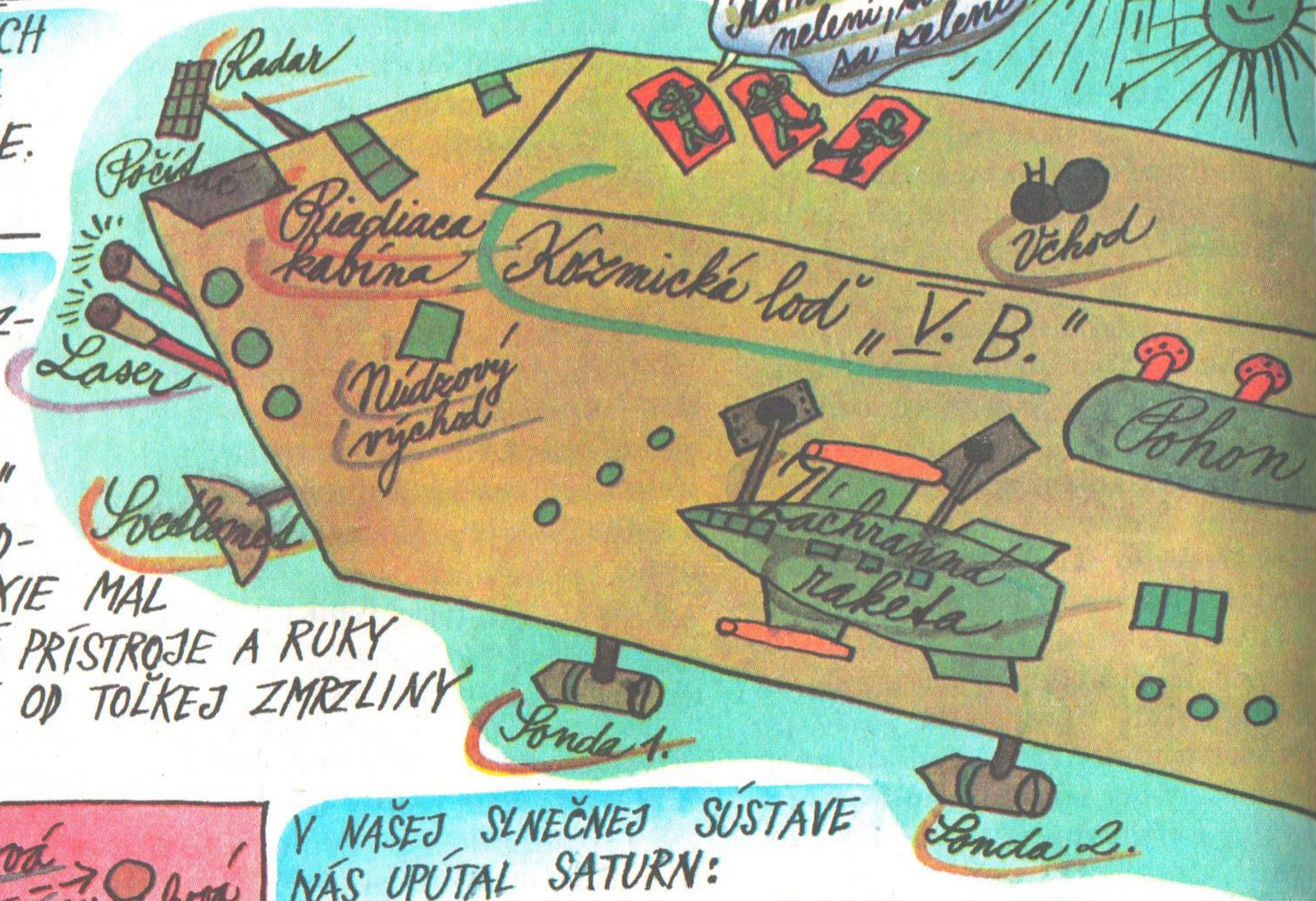
POMALY SME SA BLIŽILI K CIEĽU NAŠEJ CESTY: K ZMRZLINOVEJ GALAXII.

NAJVIAC SME SA ZDRŽALI NA PLANÉTE "LESNÁ ZMES" A JEJ MESIACI "ČUČORIEDKOVÁ". PO ODLETE Z GALAXIE MAL NAŠ PALUBNÝ LEKÁR PLNÉ PRÍSTROJE A RUKY PRÁCE. ZAPÁLENÉ HRDLÁ. OD TOĽKEJ ZMRZLINY TO NEPREKVAPUJE,...

NAŠE DIEVČATÁ TO ROZRIEŠILI. PALUBNÝM VYSÁVAČOM UVOĽNILI CESTU.

Nomu, sa nemeni, tomu, sa kaleni

V NAŠEJ SLNEČNEJ SÚSTAVE NAŠ UPŮTAL SATURN:

NIEKTORÍ SI MYSLELI, ŽE TO MÁ ZACHRANŤ PÁŠ.

JE TO OBYČAJNÝ DYM (SMOG) ZO SATURNOVSKÉJ TOVARNE. SKUTOČNOSŤ BÝVA ČASŤO PREKVAPUJÚCEJSIA AKO ROZPÁVKA...

